

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

Tomi Secvndi Pars Altera, Breviora Opvscvla Complectens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

TOMI SECUNDI
 PARS ALTERA,
 BREVIORA OPUSCULA
 COMPLECTENS.
 DE
 RECOGNITIONE
 PROPRIÆ FRAGILITATIS.
 CAPITA HVIVS LIBELLI.

De recognitione propria fragilitatis.	Cap. I.
De contemptu vanae gloriae.	II.
De fidelis & veraci amico	III.
De supportatione fraternae infirmitatis.	IV.
De spirituali inopia, ex subtractione suauitatis interna.	V.
De humili subiectione & propria resignatione.	VI.
De laude Dei in tribulatione.	VII.
De laude Dei ex deuotione.	VIII.
Item oratio ad laudandum feruenter Deum.	IX.

CAPVT I.

De recognitione propria fragilitatis.

Psalm. 136.

Cognoui Domine, quia equitas iudicia tua, & in veritate tua humiliasti me. Hæc verba sunt sancti prophetae, & humilis regis Dauid. Quid ergo tu vilis homo ad hæc dicis, qui terra es & cinis? Quid grande aliquid de te imaginaris, & alta vanitate delectaris. Aut cur te alicui bono homini comparare audes, cum sis reuera peccator, & totus in peccatis natus, & totus vitis ac concupiscentiis plenus? Verè, si in veritate te discutis & intueris omnibus deteriorem te rectè iudicabis.

Iustificare nemo se querat coram Domino.

2. Dic mihi, qualem meretur confusionem ac poenâ, qui Dominum terræ aut principem regni, contumeliosis verbis & factis indignis offendit? Vel cerè, quantæ vituperationis iaculo ille feriendus esse, qui in conspectu regis & ministrorum eius fecitissimum cadauer tangeret, aut lutum immundum reuolueret?

Nōnne

Nónne statim confusibiliter expellendus esset, aut etiã carceri tradendus ab omnibus iudicaretur? Tu es (pro pudor) stultus ille, qui pessimam hanc rem fecisti. Nam ecce in præsentia diuine maiestatis & sanctorum angelorum eius, peccare non timuisti. Multa etiã illicita phantasmata versasti, quæ citissimè respicere deberes, & plusquam lutum platearum detestari.

3. Insuper permittis cor tuum in omne penè seculum euagari, etiam tempore orationis & in loco sacro, vbi eum maiori reuerentia & sollicitiori attentione iuberis assistere, ac soli Deo & tibi ipsi firmissime vacare. Quomodo ergo digne dicendus es religiosus, tam longe à Deo & à corde tuo abstractus? Nónne propter tua grauiora & multa demerita, velut canis immundus, meruisses à conuentu sanctorum fratrum expelli, ac duris increpationibus castigari? vt fieret vltio de inimicis regis, quem offendisti peccatis quamplurimis, nec adhuc peccare desistis?

4. Sed ò quanta est misericordia Dei super te, ò homo miserissime, quòd etiã post tantas offensiones, patitur te Deus in hac luce viuere; & pro tantis malis, tam multa bona largitur indigno & ingrato? Si quis in faciem tuam spuisset, aut verbis contumeliosis confudisset; quantã indignatione aduersus eum, de illatis iniuriis conciperes? Vel quali eum correptione puniendũ censes? Sed quis tu, & cuius potestatis in comparatione Dei, cuius faciem offendisti? Vere magna misericordia Dei super te, quòd iam consumptus non es, quòd adhuc iudiciũ differri, nec furorem suum in te exagitat; sed clementissimè tuam emendationem expectat, & propter penitentiam vindicare suam iniuriam dissimulat, vt cognoscas, quia suavis & mitis est, & multæ misericordie Deus, in omnibus operibus suis.

5. Quomodo poteris obliuisci omnium misericordiarum Domini, ab initio vitæ tuæ vsque ad hanc horam? Proinde sis gratus & humilis; sis mansuetus ad omnia ferenda cõtraria propter peccata tua delenda & propter iram Domini super te mitigandam. Nisi enim citius ac diligenter vitam tuam emendaueris, & in alterum virum te mutaueris, veniet super te calamitas, quam nescis; & stabunt contra te calum & terra, & omnes creaturæ conclamabunt aduersus iniquitates tuas, quia indigno seruiunt ad necessitates varias, & tu creatori tuo digne nõ seruis. Sed ne diuina iustitia super te repente & furibunde oriatur, & stipulã siccam persequatur, & conterat: dum adhuc tempus miserendi est, & locus veniam inquirendi remanet, loquere cum Propheta in psalmo, & ora humiliter & confidenter dicens: *Fiat misericordia tua, vt consoletur me secundum eloquium tuum seruo tuo.* Psal. 118.

CAPVT II.

De contemptu vana gloria.

Rerum mundi facies indicat, quod mundus amari non debet. Cum enim tam facile se variat, profecto corruptibile se demonstrat. Nulli fidem firmam seruat; sed modicum in apparentia blanditur, & in fine decipit & illudit. Non ergo pulchritudines hominum, non diuitie rerum, non laudes adulantium, non fauores potentium, te moueant & delectent; quia vana sunt & mortifera, quæcumque a summo bono retrahunt, & ad infima cogitatum inclinant. Omnis quippe caro scænum, & omnis gloria eius quasi flos fœni.

Isaia 40.

1. Igitur humanas laudes non affectes, nec vanè aliquem extollas: nescis enim, quid futura pariat dies. Sæpè nouissimi sunt primi, & primi nouissimi. Fuge laudari tanquam venenum, ne seducaris, & perdas boni operis meritum. Vani sunt & stulti, qui laudibus delectantur humanis. Laudetur Deus, non homo fragilis. Sapiens plus facta ponderat, quàm verba. Res bene gesta seipsam laudat. Qui verba tantùm sectatur, nihil inueniet. Virtus in Deo facta, a Deo gloriam recipiet. Si ponis vitam tuam in ore hominũ, eris modò aliquid, modò nihil, nunquam tamen liber & quietus. Iustus non verbis mouetur ornatis; sed quod Deo placet, attendit.

Laudari ac
laudare ne
vanè con-
cupiscas.

3. Sæpè homines laudant, quod improbat Deus; multoties Deus acceptat, quod homines vituperant & spernunt. Ille ergo dignè laudatur, quem Deus omnia sciens commendat. Ille adiutus est & valet, què adiuuat Deus. Ametur veritas, non hominũ loquacitas, qui sæpè præ odio vel amore mouentur, nescientes quid sit in homine velatum. Redi ergo ad conscientiam tuam, ybi veritas videt; & scito te infirmum esse, & peccatorem, atq; citò moriturum. Siquidem in mortis articulo patebit, quam fallax fuit omnis gratia mundi: quàm stulta læticia, laus ab hominibus quæsit.

2. Cor. 10.

CAPVT III.

De fidei & veraci amico.

Amicus tuus est, qui in Deo te amat, & propter Deum te tolerat. Verè ille amicus tibi est, qui salutem animæ tuæ diligit, non qui foris blanditur & applaudit. Ille tibi dilectus est, qui pro malis tuis dolet & orat; qui profectui tuo congaudet, & te corripit in charitate. Non est fidus amicus nisi in Deo; & qui sua non quærit. Qui enim seipsum negligit, quid alteri persuadere poterit? Cum tua bene curaueris, facile proximo persuadebis.

m.

suadebis. Si diligis fratris salutem, tuam operari non omittas. Si ordinatè procedis, à te ipso inchoabis. Propriæ salutis nil antefendum est, ne tibi obiciatur: *Medice cura teipsum.* In te ^{Lusa 4.} prædisce, quid alteri dicas. Doce viuens verbum; teipsum exemplum ponas, non alterum, te neglecto. Esto bonus & fidelis, ^{Bono boni sunt ami-} & inuenies amicum fidelem. Amor Dei, amicum fidelem con- ci-
stituit: sine Deo nulla amicitia stabit.

2. Sed ubi talis qui in omnibus fideliter agit? O quàm precio-
sus talis, qui amore Dei sit plenus! Amor mundanus citò deficit,
& in necessitate vacuum relinquit. Time Deum, & iungetur tibi
amicus fidelis. Serua nomen bonum, & inuenies socium bonum.
Et cum inuenieris, vere sapienter, & dilige sicut teipsum. Multi
amici in prosperis, in aduersitate vix vnus adhærebit. Non eris
tamen desolatus, si Deum habes semper præ oculis. Si Deo non
places, non proderunt amici mortales. Si inuenieris iustum ac
Deum timentem, magis dilige quàm potentem. Sustine verbum
amici, & memento, quia homo est sicut & tu, quoniam solus De-
us est, qui non errat, & in quem peccatum non cadit.

3. Quod non vis sciri, dicito nulli. Arduum & rarum celare
verbum. Sic refer secretum, vt non erubescas, cum fuerit dete-
ctum. Qui nescit tacere, non diu seruabit amicū. Quando mul-
ta audisti & perlegisti, si hoc posses retinere, vt scires, quando
deberes loqui, & quando tacere, bene didicisses. Det Deus hoc
magnum bonum, quia verè egregium est donum, quod pauci
habent. scire loqui, quando, & quomodo, & quibus oportet.

C A P V T I V.

De supportatione fraterna infirmitatis.

1. **O**ptima doctrina, patientia in angustiis. Salutare verbum,
factum verbi. Qui implet mandatum, tremendum iudiciam
non pauebit. Confundit seipsum, qui promissum non seruat, nec
facit, quod dicit. Sustine patienter & longanimiter aliorum de-
fectus, quos Deus omnia videns sustinet. A multis Deus con-
temnitur, & tacet vsque ad tempus. Quæ emendare non vales,
ser bono animo tacendo, & conuertete ad Deum magis oran-
do. Siquidè & tu in multis deficiis: nec semper facis, quod pro-
ponis aut dicis. Pronus ad vindictam, non effugiet iram. Qui
semper vult vindicare, paucos habebit amicos. Displiceat sem-
per malum, placeat tolerantia mali.

2. Tristitiam facillè vincit, qui nil terrenum nouit amare. Ex-
terminat seminariū litis, qui abicit vitium cupiditatis. Siue di-
uitiæ siue honores excreuerint, non satiant amatores suos, sed
implicant & torquent. Desine concupiscere, & desines indignari.

Nil stabile sub sole: sed cuncta mutantur, & res & honores. Stabilitur nemo, nisi in solo Deo. Dilectio Dei stabile fundamentum, humilitas autem meretur hanc gratiam. Qui in Deo confidit sustinet omnia patienter. Et qui Deum pure querit, facile contentus erit. Qui se ipsum querit, se ipsum inueniet. Sentiet detrimentum, qui loqui vult ad omne verbum. Fluctuat semper animus, quamdiu consolari querit in terrenis. In Deo vera læticia cordis, extra Deum, non est pax nec requies,

CAPVT V.

De spirituali inopia, & subtractione suauitatis interna.

1. **P**aupertas gratiæ, grauior est omni paupertate naturæ, inopia spiritualis, dura afflictio est animæ. Castigatur sæpe iustus, interno solatio occultè subtracto. Eruditur tamen animus flagellis, ne de se præsumat in bonis. Nouit ergo Dominus, quid tibi sit vtilius. Sæpe obeli salutis, quod tu vehementer affectas. Est etiã sæpe pro te, quod tu æstimas tibi aduersari. Placita sibi cupit infirmus, sed medicus dat, quod illi nouit salubrius esse. Sanius iaces humi prostratus, quàm stabas intus elatus. Liberior est pauper in modicis, quàm diues in opibus multis. Nulla res prodest exteriùs, si interior gratia desit & virtus.

2. Si Deus dulcedinem suam tibi subtrahit, ne mireris: quia multis sic accidit, ne sibiipsis hanc gratiã ascribant. Iucundius est esse in tormentis & in carcere cù gratia, quàm in domo pulchra cum conscientia mala. Qui consolationem Dei est expertus, omnia fastidit, quæ mundus sensibus offert. Cum senseris te cælesti rore perfusum, totum Deo humiliter refunde. Si aridum inueneris cor tuum & obtenebratum, non cesses ad Dominum clamare pro lumine gratiæ & oleo misericordiæ, ne deficias in via recta præ labore. Dabit enim Pater cælestis spiritum bonum animæ quærenti se.

CAPVT VI.

De humili subiectione, & propria resignatione.

1. **S**I vis à malo liberari, & in bono confortari, humilia te sub Deo & propter Deum sub omni creatura. Testatur hoc sanctus Dauid, qui dicit. Humiliatus sum, & liberauit me. Non est bonum rebellare Deo, & contradicere sermonibus sanctis. Idcirco inclina aurem tuam ordinationi diuinæ humiliter, maioribus & minoribus subiectus. Humilitas pacem parit & concordiam, & nouit omne onus portare. Et homini utilior est contemptus sui, quàm fauor laudis inanis.

Psal. 114.
106.6.

4. fc.

utiliter
subtrahitur
interna
suauitas.

2. Felix humiliatio animæ dolentis, quæ cognitionē propriæ infirmitatis sibi aperit, ut plangat intus, quod propria iniquitate commisit. Suppleat semper humilitas, ubi deficit perfecta charitas. Citò illi ignoscendum est, qui reatum suum humiliter confiterur. Facile placet iratū, qui humile dat responsum. Valde magnā rem facit, qui propter Deum se resignat, & in omnibus vincit. Nam qui victor est sui, dominus est mundi, & hæres cæli. Qui seipsum non vincit in parvis, quando maiora superabit: Ille Deus est ad votum, qui se reliquit ex toto.

C A P V T V I I.

De laude Dei in tribulatione.

1. **D**isce Dominum laudare in tribulatione, quam pateris; & fac de necessitate virtutem, ut meritum tuum augetur, & pœna minuatur peccatorum. Vis murmurare contra Deū, quia te flagellat & probat? Hoc tibi nō expedit: sed magis ora, ut malis tuis non parcat. Confitere ergo Domino, quia bonus in donis suis; confitere etiā, quia iustus in flagellis tuis. Bonitas eius, sine meritis tuis, contulit tibi bona; iniquitas autem tua, quid meruit nisi flagella? Dic igitur ei in oratione prostratus: Domine Deus, ego nil aliud ex me promerui, quàm pati & flagellari: nec dignus sum vel minimam à te consolationē recipere, quoniam in multis te offendi. Sis igitur in omnibus benedictus, in quibus me affligis & vris. Si minus est, addes amplius. Modicū est totum, secundum quod merui. Afflictio mea, laus tua sit & gloria, Gloriarī enim me oportet hoc modo, in cruce Domini mei Iesu Christi. Duret & valeat dolor meus, quantū tibi placuerit. Laudē tuam imple in me. Scio enim, quod nihil iniuste agere potes.

2. Voluntatem tuam & summum beneplacitum peto in me perfici vsque in finem. Gaudio dixi: Quid tu mihi sine Iesu salutari meo? Nolo in me venias, nisi dixerit Iesus. Dolor mihi dulcior est & erit, quàm tu, propter Iesum, qui diligens me affligit. Nam salus, ubi crux. Et plerumque sub gaudio dolus est occultus, & risus decipit multos. Vir autem sapiens, vix tacitè ridebit: nam futura metuens mala considerat quàm citò labuntur. Plus te grauari debet culpa commissa, quàm quælibet pœna inflicta. Et si remurmurat caro infirma, spiritus tamen debet esse promptus ad omnia ferenda.

Eccl. 21.

3. Itaque dicas: Libenter Domine portabo virgam tuam. per gratiam tuam, & quicquid patiendum est, pro salute mea æternā: multo enim melius ac leuius est, modò cum bonis & electis

744 DE RECOGNITIONE PROPRIÆ FRAGILITATIS.
ctis affligi; quam postea cum malis æterno igne cruciari. Esto
ergo seuerus iudex in propria causa; vt Deus tibi indulgeat vniuersa mala commissa. Dei enim es creatura, etiam cum peccas; ideoque correctioni eius te humiliter submitte, vt veniam consequaris & salutem. Nam salus iustorum à Domino, & protector eorum in tempore tribulationis.

Psalm. 36.

C A P V T V I I I .

De laude Dei ex deuotione.

Psalm. 148.

1. OMnes sancti, omnes fideles, & omnes creature Deum laudare tenentur, quia exaltatum est nomen eius super omnes. Qui Deum laudant, laudabiles erunt: qui vero Deum non laudant, confusione sunt digni, & omni honore priuandi. Honorabile seruitium est & delectabile officium, corde & voce Deum laudare, & sancta vita glorificare. Si Deum laudas, facis quod debes, & ad quod creatus es. Si Deum non laudas, ingratus es, & peccas, luesque ingratitude tuæ poenas acerbas. Angelorum opus est, & Sanctorum omnium gaudium singulare, Deum ac creatorem suum incessabili mentis affectu laudare, benedicere, & glorificare. Imitantur autem eos, qui diuino officio libenter intersunt, & in ecclesia Dei deuotè orant, aut in choro debitis horis alacriter psallunt.

Laudate
indefinenter
Dominum,
opus est
angelorum
& Sanctorum
omnium.

2. Nunquam à laude Dei & gratiis cessandum est, quia Deus nunquam benefacere cessat, nec communem gratiam cunctis influere tardat. Ipse namque singulorum curam gerit, paratus tibi ampliora dona largiri: si viderit in minimis te fidelem, & ad regratiandum esse feruentem. Ad quid accepisti os & linguam, nisi vt Deo referas laudem, gloriam, & honorem? Si tu alicui benefacis, aut in melius prouehis; nonne egrè capis, si gratias non rependis? Quapropter diuinis instat laudibus, & in canore iubilo Deum lauda cum omnibus creaturis; ne contra te testimonium ferant & clament, quòd ipsis Deum benedicentibus & ad nutum obedientibus, tu tacuisti à gratiarum actione & laude diuina. Ad excitandum ergo mentem tuam in Dei nominis laudem, lege, dum vacat, orationem hanc subsequentem, si placet.

Oratio, ad laudandum Deum feruenter.

1. DEus meus, laus mea, & gloria mea: cupio te laudare tam excelsa voce, & tam deuota mente: sicut vnquam laudatus es ab aliqua creatura, in cælo & in terra. Desidero te honorificare tam magno & digno honore, sicut vnquam honorificatus es ab aliquo Sancto, in regno tuo caelesti. Opto te venerari & amare, tam ardenti affectu & amoroso corde, sicut aliquis deuotus

uotus

motus & perfectus homo te dilexit & diligit in hoc mundo. Renouetur semper in me tui amoris sacer & purus affectus : & velut ignis desuper accensus, renes meos & cor meum exurat. Omnia quoque interiora mea purget & inflammet, vt nil vitiosum in me remaneat, quod oculos tuæ charitatis offendat.

2. O Deus meus, cordis mei scrutator verus, coram te est omne desiderium meum, & multiplex gemitus meus pro defectibus meis. Nam præ inopia internæ suauitatis ac charitatis, deficit sæpe spiritus meus. Offero igitur tibi desiderium cordis mei, in laudem nominis tui. Accipe vota mea in holocaustum matutinum, & oratio mea sicut incensum vespertinum ad te ascendat, & placeat in æternum. Amen.

EPITAPHIUM BREVE,
S E V
ENCHIRIDIION
MONACHORVM.

CAPITA HVIVS LIBELLI.

D E recta via iustorum, ad regnum calorum.	Cap. i.
De bona custodia cordis & oris.	ii.
De frequenti inuocatione nominis Iesu & Mariæ.	iii.
De certamine contra quotidiana vitia.	iv.
De optimis bonis anime.	v.
De vera & interna consolatione anime.	vi.
De recollectione cordis, in silentio oris.	vii.
De remediis, contra vanam gloriam & laudem.	viii.
De munditia cordis à vitiis & passionibus occultis.	ix.
De vera pace cordis in virtutibus.	x.

CAPVT I.

De recta via iustorum, ad regnum calorum.

1. **V**ia iustorum recta facta est, & iter Sanctorum præparatum est. Quomodo? Per dolorem & laborem: sic enim i-
tur ad regnum calorum. Non est alia via, ad vitam æternam.
Non. Recta sola via crucis? Ita est. Hanc Christus verbo do-
Aaa 5 quit.

Crux, vni-
ca ad reg-
num celo-
rum via.

cuit, & sancto exemplo suo sequendam omnibus præstendit, hanc omnes sancti secuti sunt vsque ad mortem, iuxta illam Domini sententiam: *Intrate per angustam portam, que ducit ad vitam* O monache, quid facis in cella? Lego, scribo, colligo mella. Hæc animæ meæ solatiæ. Bene dixisti. Nam cella monachorû, in labore & studio librorum flagrare debet.

In choro.

2. O clerice, quid facis in choro? Lego, canto, crimina ploro. Rectè respondisti. Nam chorus clericorum, in canore & iubilo psalmodiarum occupari debet; & Deum corde & ore laudare, sicut angeli in cælo. O religioso, quid edis in mensa? Fel Christi, vulnera penso. Condoleo, numero, per singula vulnera ploro. Iulle & optime pensasti. Nam mensa egenorum, in mærore & fletu dolorem Christi versari debet, & Deo regrariari. O deuote, quid bibis in cœna? Bona dogmata, nectare plena. Rectè respondisti.

In mensa.

Nam cœna deuotorum, in sacra lectione & sensu verborum delectari debet. Nonne anima plus est quam corpus? Si sapit bonus haustus in ore, multo melius sapit bonus intellectus scripturæ in corde.

In cœna.

3. O deuote, quid bibis in cœna? Bona dogmata, nectare plena. Rectè respondisti. Nam cœna deuotorum, in sacra lectione & sensu verborum delectari debet. Nonne anima plus est quam corpus? Si sapit bonus haustus in ore, multo melius sapit bonus intellectus scripturæ in corde.

Matt. 6.

4. O deuote, quid bibis in cœna? Bona dogmata, nectare plena. Rectè respondisti. Nam cœna deuotorum, in sacra lectione & sensu verborum delectari debet. Nonne anima plus est quam corpus? Si sapit bonus haustus in ore, multo melius sapit bonus intellectus scripturæ in corde.

CAPVT II.

De bona custodia cordis & oris.

Psal. 38.

1. **D**ixi, custodiam vias meas; ut non delinquam in lingua mea. Numquam sis otiosus, nec verbosus, nec curiosus, nec cachinnosus. Ante laborem & in labore memor sis Domini Dei tui, ut te custodiat. Semper inter hostes versaris, & inter pericula maris fluctuas: ideo incessanter orandum est, ne vincaris à vitis, & in profundo malorum desperando submergaris. Sta firmiter, & nolis deficere in quotidiano certamine, & à tribus bestiis maxime caue.

Aduer sus
tres bestias
depugnandum.

2. Mane certa contra acediam, meridie contra gulam, vespere contra carnis lasciuam. Canis vult diu dormire, lupus vult multum comedere, asinus vult in strato lasciuire. Canem excita virga, lupum percutere baculo, asinû flagella spinis acutis. Virga est timor mortis, baculus est ardor inferni, spinæ passio Christi, & sanctorum martyrum cruciatus. His tribus armis vincuntur vitia carnis.

CAPVT III.

De frequenti inuocatione nominis Iesu & Maria.

Psal. 118.

1. **A**diua me, & saluus ero. Stude Deum inuocare in omni opere, mane, meridie, & vespere cum sancto Daniele, & iuaberis in omni necessitate corporis & animæ. Iesû habe in corde, & eris mundus ab omni forde. Sit aue Maria sepe in ore, & repleboris

repleberis Spiritus sancti consolatione. Solitudo & silentium, oratio & ieiunium, arma sunt monachorum.

2. Laborare in die, vigilare & orare in nocte, sanctorum exercitium speciale. Hoc Deo & angelis est acceptum, dæmonibus contrarium, iuuenibus vtile, senibus delectabile, pigris graue, deuotis leue & suauē. Cū non potes bene vigilare, studeas Iesum inuocare, & fugiet à te diabolus bonorum inimicus. Si non potes dormire præ tristitia, studeas Mariam salutare cum lætitia: & aderit tibi angelus sanctus bonorum amicus. Si tēderē orare, studeas psalmos ruminare, & confortabit te Spiritus sanctus, consolator optimus, doctor intimus, illustrator cordis maximus.

CAPVT IV.

De certamine, contra quotidiana vitia.

1. **R**egnum calorum vim patitur, & violenti rapiunt illud. Idcirco *Psalm. 124*
induc arma sanctæ crucis: certa, sicut fortis miles: stude, vt bonus clericus: ora, vt deuotus monachus: labora, vt fidelis Dei seruus, & eris in celo gloriosè coronatus. Clauus clauo expellitur, vitium virtute superatur. Ira silentio comescitur, gula ieiunio refrenatur. Otium labore fugatur, risus dolore calfatur. Odium amore necatur, hostis beneficio placatur.

2. Pax cordis patientia acquiritur; & qui alios leuiter arguit, indignationem citò incurrit. Parua enim rerū implicatio, multæ pacis est acquisitio. Sæpe hoc dicitur, & sæpe repetendū est, vt bene custodiat: nil dictu facilius, nil factu beatius, Christo referentē; Si scitis hæc, beati eritis, si feceritis ea. Verbosi multi, taciturni autem pauci. Cupidi multi, pauci paucis contenti. Nemo perfectè contentatur, nisi summo bono plenè fruatur.

3. Inops est omnis mensa, pane carēs & sale. Insipida refectio, si desit sacra lectio, & affluunt inania verba. Optimū ferculum animæ, verbum Dei audire, & bene masticare. Dulci cibo ille pascitur, qui sacris verbis delectatur. Diu aridus & indeuotus erit, qui vana libenter audit & quærit.

CAPVT V.

De optimis bonis anima.

1. **D**iligam te Domine virtus mea. Inter nobiles, nil virtute nobilius: inter ignobiles, nil vitio deterius. Inter pulchros & honestos, nil castitate pulchrius; inter scientias, nil sapientia altius; inter deuotos libros, nil vita Iesu Christi salubrius. Inter omnes preces & laudes Dei, nil Pater noster sanctius, nil Aue Maria dulcius, & angelis iucundius.

2. Om

Oratio
Dominica
exteris
præstat.

2. Omnia vota & desideria sanctorum, oratio Dominica excellit. Omnia enim dicta prophetarum & melliflua verba psal-
morum & canticorum, plenissime & secretissime in se continet. Omnia necessaria petit, Deum summe laudat, Deo animam cõ-
iungit, & de terra ad cælum leuat; nubes penetrat, & angelos
transcendit. Beatus, qui attentè singula verba Christi pensat.

CAPVT VI.

De vera & interna consolatione animæ.

Apoc. 2.
Manna
abscondi-
tum.

1. **V**incenti dabo manna absconditum, & nomen nouum. Manna
absconditum est consolatio sancti Spiritus, de spe veniæ
& contritione peccatorum, cum proposito bono & firma in-
tentione se semper emendandi & proficiendi. Verax est Deus,
& omnia verba eius vera sunt & firma. Fidelis & verus amicus
non mentitur, nec agit in dolo cum proximo suo. Qui alium
decipit, non est veritas in eo.

Nomen
nouum.

2. Qui de bono superbit, non est gratus nec fidelis Deo. Noli
superbire, ne perdas donū, quod accepisti de cælo sine merito
tuo. Curā habe de bono nomine, sed noli meliorem te fingere,
nec sanctiorem aliis credere. Bona vita, bonum nomen facit, &
qui malè se regit, bonū nomen perdit. Nomen nouum iterum
acquirit, qui malos mores relinquit. Ille veraciter quasi hodie
natus viuere incipit, qui in spiritu ambulare proponit, & om-
nia nociua vitat & spernit. Melior est bona fama ex sanctitate
vitæ, quam odor vnguenti preciosi & diuitiæ multæ.

CAPVT VII.

De recollectione cordis, in secreto oris.

Isaia 24.

1. **S**ecretum meum mihi. Cùm distractus fueris ex colloquiis lon-
gis, recollige te iterum in longo silentio, intus manendo in
secreto solus, & gemendo pro cõmissis. Citò fit distractio cor-
dis, ex rebus visis & auditis, sed frequens oratio & interna cõ-
punctio, expellat imagines noxias, & curas superfluas.

S. Monica
vox.

2. Qui nil cõmodi quærit, nec concupiscit in terris, & elon-
gat se a tumultibus cunctis; potest citò liberè volare ad Chri-
stum in cælos, sicut ait deuotissima mater sancti Augustini in
excessu mentis: Volemus, inquit, ad cælum fideles.

CAPVT VIII.

De remediis contra vanam gloriam & laudem.

Psal. 33.

1. **V**anitas omnis homo viuens. Noli extolli de aliquo bono cõ-
ram hominibus; quia habes multos defectus intus, quos
nouit Deus; & tu non vides nec ponderas, sicut debes. Qui lau-
dem

dem humanam quærit de singulari facto, sepe confusionem incurrit (Deo permittente) coram multis in aperto. Vana gloria & amor propriæ laudis decipiunt multos, priuando eos bonis æternis, vt patet in virginibus stultis.

2. Quid stultius, quàm vana diligere, & vera respicere? Quid peruersius, quàm Deum negligere, & hominem attendere? Quid amentius, quàm mundum aspicere, & cælum despicerè? Cor diuitis in terra, cor pauperis in cælo. Cor humilis sub Deo, cor superbi contra Deum.

CAPVT IX.

De munditia cordis, à vitiis & passionibus occultis.

1. **B**eatissimo mundo corde. Munda cor tuum à vitiis, vt verè sis bonus. *Matth. 5.*
 Quare miser vis laudari de bonis, quæ non habes? Vere ita despicabilis es in multis, vt meritò erubescere possis, quamuis libenter hoc non audis tibi dici ab aliis. Qui sunt, qui vanitatè amant; Qui humanam laudem affectant. Humilis & sibi ipsi vilis in veritate stat, & nunquàm se de bono eleuat: sed semper se humiliat, & peccatorè fatetur & dolet. Inspice te rectè & interne, & noli leuiter credere linguæ alienæ & famæ ventosæ. Vidi laudantem socium suum in facie, & post tergum detrahentem pessimè. Consideraui arguentem amicum in charitate seriosè, & excusantem eum publicè ipso nesciente.

2. Quando veritas & charitas sibi obuiant, tunc quæ pacis & silentis sunt pariter tractat. Laua manus tuas ab opere peruerso, & prohibe labia tua à verbo otioso, oculos à visu nociuo, cor à cogitatu maligno, & eris mundus coram Deo. Sape lauas manus & faciem, ne displiceas hominibus; multo magis laua conscientiam tuam à vitiis, vt placeas Deo & angelis eius, qui vident abscondita cordis.

CAPVT X.

De vera pace cordis in virtutibus.

1. **B**eatissimo pacifico, &c. Cor purum diligit Deus, in pace habitat *Ibid.*
 Christus super humilem & mitem requiescit Spiritus sanctus. In tumultu perditur Iesus, in risu offenditur, in ira expellitur, in mendacio conspuitur, in detractione spoliatur, in dolo percutitur, in odio crucifigitur. Quicquid mali proximo ingeritur, Iesus sibi factum conqueritur.

2. Cauè offendere Deum, caueas scandalizare proximum, ad imaginem Dei factum. Reuoca errantem, instrue ignorantem; da bonum exemplum, tolle omne offendiculum; sequere Iesum patiendo opprobrium, pro malo restitue bonum, & recipies pro omni modico hic passo præmium æternum & gaudium cum angelis sanctis in regno cælorum.

Aduersus Iesum facis quicquid peccas.

MANV.

MANVALE PARVVLORVM.

CAPITA LIBRI SEQVENTIS.

D E uocatione paruulorum ad Christum.	Cap. I.
De doctrina Iesu & humilitate eius.	II.
De puritate & sublimitate sancti Ioannis apostoli.	III.
De sanctitate & excellentia sancti Pauli apostoli.	IV.
De magna humilitate sancti Francisci.	V.
De bona imaginatione contra malum.	VI.
De breuitate omnis rei sub calo.	VII.
De deuotione sancti Dauid regis in oratione.	VIII.
De paupertate spiritus propter Christum.	IX.
De studio simplicis fratris in passione Christi.	X.
De puritate multarum virtutum.	XI.
De laude Dei ex ore iusti.	XII.
De arcta custodia cordis & oris.	XIII.
De frequentia orandi.	XIV.
De aeterna uita premio promerendo.	XV.

CAPVT I.

De uocatione paruulorum ad Christum.

Matt. 19.

1. **S**inite paruulos venire ad me, talium est enim regnum caelorum.

Hæc sunt uerba Iesu Christi, summi pastoris & celestis doctoris nostri in schola Dei, quæ discipulis suis & turbis loquebatur, cum paruuli sibi a parentibus præsentarentur ad tangendum. Quos pius magister & dulcis Dominus (sicut sanctus Marcus narrat) complexans, & manus suas super eos imponens, benedicebat eos, & ait: Amen dico uobis, quisquis non receperit regnum Dei uelut paruulus, non intrabit in illud. Et iterum secundum Mattheum ad omnes maiores ait: Nisi conuersi fueritis, & efficiamini sicut paruuli, non intrabitis in regnum caelorum.

Matt. 10.

2. O bone pastor & dulcis magister, quam dulciter loqueris, & ueraciter doces: & paucis uerbis ostendis omnibus hominibus, rectam uiam tendendi per humilitatem ad regnum Dei! Hæc sancta uerba consolantur humiles & pauperes, arguunt superbos & diuites. confortant simplices & innocentes. Deus enim superbis resistit, humilibus autem dat gratiam in præsentibus, & gloriam in futuro. In omnibus ergo bonis quæ agis, loqueris, & cogitas,

Iacobi 4.

Humilitas
nunquam
deserenda.

Humilitas nunquam deserenda.

gitas, ab humilitate noli recedere, ne perdas totum quod facis. Nam nulla valent opera bona, nisi fuerint in humilitate fundata, & charitatis melle perfusa, & ad honorem Dei pura intentione facta. Caue superbiam, omnium vitiorum foueam, & virtutum ruinam. Esto innocens & quasi paruulus sine dolo, ab omni malitia purus; & eris Deo & hominibus dilectus, & in te pacatus.

CAPVT II.

De doctrina Iesu, & humilitate eius.

I Discite à me (ait Iesus) quia mitis sum & humilis corde. O humilitas virtus Christi quantum confundis superbiam vanitatis nostrę; qui de paruis bonis cupimus laudari; & de multis malis nolumus vituperari? O bone Iesu, tu pro nobis multa mala pertulisti, quę non fecisti; & innumera nobis bona contulisti, quę non meruimus, nec digni sumus habere. Nam totum gratia est & immensa pietatis, quicquid boni fecisti nobis, & adhuc quotidie facis; parcendo delictis nostris, & benefaciendo in multis. Gratias semper tibi pie Deus sed vix nobis ingratis, tepidis; & superbis, pro innumeris beneficiis tuis & promissis.

Matt. II.

CAPVT III.

De puritate & sublimitate sancti Ioannis Apostoli.

Ecce puer meus electus, quem elegi. Quid fecit beatum Ioannem apostolum tam clarum ingenio, & tam predilectum à Domino nostro Iesu Christo; vt tam alta caperet & scriberet de Deo, vltra omnes doctores in mundo? Magna puritas eius mentis & corporis, perfecta quoque charitas ardens erga Deum & proximos suos, non verbo tantum & lingua, sed opere & veritate. Hoc enim ipse aperte testatur in epistola sua, de gemina charitate scribens. Si ergo non potes cum sancto Ioanne Euangelista altiora contemplari de sancta Trinitate, stude humilitatem & patientiam Christi cum infirmo Lazaro cogitare & sequi. Et si non vales cum sancto Paulo ad tertium celum euolare, stude cum beata Maria Magdalena ad pedes Iesu plorare, & veniam petere.

Ioannes
Euangel.
vnde tam
sapiens &
charus
Deo.

Si non potes
cum
celtioribus
diuis sublimia
aprehendere.
sectare
cum aliis
humilia.

CAPVT IV.

De sanctitate & excellentia Pauli Apostoli.

Vas electionis mihi est iste. Quid fecit sanctum Paulum tam magnum & sublimem apud Deum? Contemptus mundi & omnium terrenorum, cum abnegatione sui ipsius, & mortificatione

Act. 9.

re

ne carnis, & abiectioe omnis temporalis honoris. Quid plura super hæc omnia? Perfectus amor Dei & proximi, sine aliquo lucro terreno & proprio commodo, Christo seruendo in hoc mundo. Quid inter multas reuelationes sibi à Deo factas magis docuit & commendauit fidelibus Romanis, Corinthiis, Galatis, & cæteris omnibus in vniuerso orbe constitutis? Iesum Christum, & pro nobis crucifixum: pro quo ipse multa pati optauit, & mori non formidauit; quia sacra stigmata passionis eius quotidie in corde & corpore suo pro nomine eius & amore portauit.

CAPVT V.

De magna humilitate sancti Francisci.

1. **H**ic est, qui contempsit vitam mundi. Quid fecit humilem & sanctum Franciscum tam deuorum & Deo dilectum in hac vita, & tam altum in gloria? Verè profunda humilitas sua, & quia inter omnia beneficia diuina & exercitia quotidiana, passionem Christi & sacra vulnera doloris eius immensi amoris plena, in mente portauit, recoluit, condoluit, grauissimè ponderauit, amarissimè fleuit, & ardentissimè amauit. Nam magna gratia confertur humilibus, & passionem Christo quotidie recolentibus. Verus enim humilis non se reputat nec eleuat de bonis, quæ facit: sed omnibus viliores se æstimat, & cunctis inferiorè veraciter confitetur. Hic propria mala sua inspicit & plangit, & aliorum bona videns congaudet, pro quibus Deum laudat & benedicit, oras, vt sui misereatur, & se à malis liberet.

CAPVT VI.

De bona imaginatione contra malum.

Matt. 16.

Immissiones cogitationum malarum vmbone bonarum repellenda, præcipuè verbo Dei.

1. **V**ade retro Satana. Omnes Christi loquere hæc verba contra omnia mala phantasmata diaboli. Nā arma tua, sunt sancta verba & opera Christi. Igitur contra ignita carnis iacula, pensa amara Christi vulnera. Contra ædium cordis, sit semper in ore dulcis Iesus. Contra omnes malas suspiciones & indignationes tuas de aliis, cogita omnes culpas tuas, quas fecisti ab initio natiuitatis tuæ usque modò, & desiste indignari. Sint omnia bona tua aliis communia, & ad laudem Dei facta; sed mala tibi soli imputa, & ad feruentiorem emendationem conuertere.

2. Dum vacat tempus & hora ab externo labore, sit protinus psalmus & laus Dei in corde & in ore. Cor non potest diu quiescere, nec lingua tacere; aut enim bona aut mala imagoatur, aut tristitia pensat, aut læta reuoluit, sicut molendinū quod à vento moue-

mouetur. Ne ergo mala subito irruant & maculent, sacra verba tanquam munda grana cordi tuo inferre, & ea diligenter reuoluendo in cibum conuerte. Quidnam tot bona verba dicas & ores; quot otiosa dixisti; & tot bona recogites & ruminas, quot mala & noxia cogitasti. Aperi cor tuum Christo, & claude diabolo, ut sit anima tua in caelo & non in saeculo. Loquitur tibi Christus in omni verbo Dei, & in omni libro scripto digito Spiritus sancti. Quaecunque enim in scripturis sanctis legis, scribis, & intelligis, solatia sunt animae fidelis in tribulatione, & remedia contra diaboli venena, & reuocant cor vagae mentis ad Deum suum in caelum.

CAPVT VII.

De breuitate omnis rei sub caelo.

Vanitas omnis homo viuens. Hodie homo est, & cras non inuenitur. Perit diues, perit pauper; perit iuuenis, perit senex. Perit pulcher, perit niger; perit doctus, perit indoctus. Perit magnus, perit paruus; perit nobilis, perit ignobilis. Perit dominus, perit seruus; perit praelatus, perit subditus. Perit honoratus, perit refutatus; perit magister, perit discipulus. Perit clericus, perit laicus; perit canonicus, perit monachus. Perit theologus, perit astrologus; perit medicus, perit in omni arte peritus. Ecce omnia pereunt, praeter amare Deum, & iuste viuere. Psal. 38.

CAPVT VIII.

De deuotione sancti David regis in oratione

Quis enim in omnibus sicut David fidelis, pergens ad imperium regis caelestis? Hic in die fuit miles fortis in bello, bello contra hostes suos; & in nocte deuotus monachus, orando cum gemitu & lachrymis pro peccatis suis commissis. Maxime autem regratiabatur Deo pro innumeris beneficijs sibi specialiter datis, & omnibus creaturis generaliter collatis; quas ad gloriam sancti nominis sui mirabiliter creauit & ornauit. Et ne de bonis acceptis superbirer, ait Deum laudando: *Non nobis Domine non nobis, sed nomini tuo da gloriam* Et ne in aduersis deficeret, ait: *Adiuutor meus esto Domine, ne derelinquas me.* Et ne unquam ingratus esset, ait: *Sit nomen Domini benedictum ex hoc nunc & usque in saeculum.* Psal. 113.
Psal. 26.
Psal. 117.

CAPVT IX.

De paupertate spiritus propter Christum.

Tanquam nihil habentes in hoc mundo, & omnia possidentes cum Christo. O sancta paupertas spiritus, super omnes diuitias mundi. 1. Cor. 6.

Bbb

mundi

mundi & honores amanda: quam Christus docuit, & vsque in finem vitæ seruauit, & omnibus perfectis pro exemplo reliquit. Hanc multi sapientes, nobiles, diuites & potentes Christum sequentes, propter regnum cælorum sponte elegerunt. O quanta libertas puræ animæ, quæ nihil habere desiderat de statu & ornatu seculi, amore Iesu-Christi! Verè magna securitas conscientiæ & iucunditas cordis, stare in subiectione & obedientia, & propter Christum crucifixum se abnegare plenè vsque ad mortem. O cæleste manna superbis absconditum, humilibus reuelatum, innocenibus propinatum, à deuotis prægustatum; qui pro speciali solario recolunt Christum pro se passum & crucifixum.

CAPVT X.

De studio simplicis fratris, in passione Christi.

2. sal. 34.

S Alus tua ego sum, dicit Dominus. Plus sanctitatis & puritatis, scientiæ & prudentiæ, contra omnes nequitias diaboli & errores mundi ac sordes vitiorum, inuenit simplex & innocens frater in vita & passione Domini, quàm altus speculator & subtilis disputator in consideratione totius machinæ mundi. Vitam & passionem Christi docemur imitari; machinam mundi speculari sine laude & gloria Dei, vanitas est & stultitia. Melius est orate humiliter Deum, quàm subtiliter perscrutari cælum.

Quantus profectus simplici anima in Christi cruce.

2. Dei enim est gubernare omnia, qui creauit omnia; hominis est seruare mandata eius, & cauere peccata. Omnes sancti essemus, si ista faceremus, Sed quia multi ista non faciunt, nec bene viuunt: ideo multa mala eis iusto Dei iudicio contingunt. Fuge ergo frater seculum, intra latus claustrum, sequere sanus Christum per arctam viam ad cælum. Bonum est tibi cum vno oculo intrare cælum, quàm cum duobus in infernum; vbi erit ferus & stridor dentium, pro omnibus malis in perpetuum. Væ eis.

CAPVT XI.

De puritate multarum virtutum.

1. Pet. 2. Quomodo per omnia placeas Deo.

E Stote rationabiles sine dolo. O sanctum & suauè verbum, ex ore sancti Petri Apostoli prolarum. Placet namque maxime Deo & angelis eius, castitas cum humilitate, scientia sine inflatione, prudentia sine præsuppositione, eloquētia sine vana gloria, lætitia sine dissolutione, tristitia sine amaritudine, patientia sine murmure, locutio sine mendacio, responsio sine fallacia, promissio sine castino, laudatio sine vituperio, dilectio sine vicio, oratio sine tædio, gratitudo Deo pro omni bono sine termino, meditatio sine dispersione, contemplatio sine obscuracione, operatio sine iniquatione, quies sine pigritatione, vnio animæ cum

cum Deo sine intermissione. Ecce verus Israelita, in quo dolus non est. O quam bonus Deus Israel, his qui recto sunt corde. Dic ergo cum David in psalmo, neglecto omni bono terreno, intimè orando: Mihi autem adhærere Deo bonum est, ponere in Domino spem meam. Sicut fuerit voluntas in cælo, sic fiat. Nil aliud volo, nil cupio, nisi te solùm Domine, pro omni labore meo & præmio in cælo. Amen.

CAPVT XII.

De laude Dei ex ore iusti.

Rectos decet laudatio. Beatus, qui omnia bona opera sua facit cum pura intentione simpliciter ad laudem Dei. *Psal. 32.*

Beatus, qui omni tempore cor suum ad beneplacitum Dei dirigit, & nullum proprium commodum finaliter quærit. Beatus, qui omnia immunda idola antiqui hostis à se longè proijcit, & ad arma Christi crucifixi humiliter in angustijs confugit & orat. Hic bene procedit, & cum Iesu vbique per mare & aridam pergat: donec ad patriam cum eo perueniat.

Iustus officina refert in Deum.

2. O Iesu dulce nomen, super omnia nomina Sanctorum in cælo & in terra; cui omne genu flectitur cælestium, terrestrium, & infernorum, angelorum & hominum. Tu via iustorum, gloria beatorum, spes egenorum, salus infirmorum, amator deuotorum & cõsolator omnium tribulatoꝝ. Esto mihi adiutor & protector in omni necessitate, propter nomen sanctum tuum benedictum in secula. Cùm pauper fuero, laudabo te: cùm tristis fuero, laudabo te. Cùm lætus fuero, laudabo te: vbiq̃que fuero, semper laudabo te.

CAPVT XIII.

De arcta custodia cordis & oris.

Cor mundum crea in me Deus. Hæc oratio valde utilis est *Psal. 50.*

& potens contra omne vitium durè tērans, & subito cordi irruens. Nil laboriosius & vtilius, quàm custodire cor à vanis phantasijs, & os à verbis otiosis. Nil fructuosius, quàm spiritualibus vacare exercitijs, orando, meditando, studendo, psallendo, & charitatis opera libenter faciendo. Pauca verba sufficiunt ad necessitatem, longa texunt superfluitatem; leuia inducunt vanitatem, curiosa important distractionem, dura excitanturbationem; alta generant elationem, simplicia ostendunt humilitatem, vera parant iucunditatem, falsa prouocant indignationem; bona merentur laudem, mala pœnam, sancta vita æternant gloriam. Bonus ergo custos cordis sui, sollicitè etiam custodit ostium oris sui; ne perdat gratiam deuotionis interiùs, per incuriam sermonis exteriùs.

CAPVT XIV.

De frequentia orandi.

Luc. 11.

Quoniam oportet semper orare. O quam dulcis & salubris admonitio; quam pura & sancta oratio cælos tægens, & terram deserens: Deo colloquens, & hominibus tacens. Hoc itaq; verbum Christus ait ad Apostolos suos, & ad omnes religiosos. Sicut enim corpus viuit & nutritur cibis terrenis: ita anima lacris verbis & orationibus & meditationibus confortatur. Dat fiduciam orandi ingens dolor cordis pro commissis, & humilis confessio oris de perpetratis, cum intentione se emendandi in istis. Nil quippe bona voluntate ditius, & Deo acceptius, & animæ nostræ salubrius. Toties namque Deum oras, quoties pro peccatis tuis gemis & doles. Et quia quotidie peccas, ideo quotidie etiam orare & gemere debes, ac veniam petere pro offensis.

Gemitus
pro peccatis,
oratio
est.

1. Multum oras, si multum doles; parum oras, si parum doles. Parum impetras, si parum attendis ad ea, quæ legis & cantas. In multis fit excessus, sed quotidiana oratio & gemitus cordis, cum feruore sancti Spiritus, expurgat languorem hos omnes. Qui non orat & gemit pro culpis quotidianis, pœnam sibi auget in pœnis futuris. Non ergo pigeat semper orare, & Deo deuotè gratias agere, quia ipse nunquam cessat nobis benefacere.

2. Ideo nullus locus, nullum tempus, nullum opus, nullus labor, nullus dolor ab orando nos impedire debet: super quos Deus oculos suos apertos hîc & vbique semper habet. Quoties enim Domini Dei tui recordaris & gemis, toties cum eo secretè loqueris & oras. Si non potes semper voce orare, poteris tamè & debes mente & desiderio ad Deum clamare, gemere, & plorare. Semper enim Deum orat, qui semper bona cogitat, bona loquitur, & bona facit ad honorem Dei. Amen.

CAPVT XV.

De aeterna vita premio promerendo.

Math. 5.

Ecce merces vestra multa est in cælo. Omne gaudium præsens breue est, & heu multis malis inuolutum: regnum autem Dei gaudio semper plenum & æternum, supra omnem sensum & intellectum eleuarum. Hoc nullus tibi dare potest nec auferre, nisi solus Deus creator omnium iudex viuorum & mortuorum, reddens singulis pro meritis operum suorum. Propter hoc regnum consequendum, promerendum, & æternaliter possidendum; fortiter est certandum, laborandum, alacriter vigilandum, &

& feruenter orandum: sæpe ieiunandum, sæpe gemendum, sæpe lugendum, sæpe confitendum, sæpe communicandum; deuotè ministrandum, deuotè celebrandum, deuotè psallendum; diligenter studendum, strictè silendum, libenter seruiendum, promptè obediendum.

2. Patienter omne graue ferendum, omne carnale citò respuedm, omne seculare vbique vitandū, omne turpe fugiendū, omne honestum sectandū, omne vitiosum odiendum, omne virtuosum amandum; omne curiosum amputandum, omne simplex & purum eligendum: omne terrenum relinquendum, omne cæleste & diuinum summè amplectendum. Hæc est via vitæ cælestis, & formula renuntiationis seculi in statu religionis; ducens paruulos, mites, & castos, ad æternæ vitæ beatitudinem, & gloriam sanctorum æternaliter cum Christo perfruendum. Amen.

DE
ELEVATIONE MENTIS
AD INQUIRENDVM
SVMVM BONVM.

CAPVT I.

VAcate & videte, quoniam ego sum Deus. Ecce, inquiri te Deus meus, non per sensus corporeos, neque per sensibiles imagines; sed in me super rationes intellectuales, vbi tu lucet intellectui meo veritas æterna, bonitas immensa, incomprehensibilis claritas; omnem creaturæ comprehensionem excedens, omnem æciem mentis repercutiens, & super omnes cælestes spiritus secundum quidditatem te incognitè seruans; & tamen secundum cuiuslibet beati spiritus capacitatem, te totum communicans, atque omnibus & singulis infinitam deitatis tuæ gloriam, & superessentialem naturæ tuæ substantiam manifestans.

2. O Trinitas vnus verus Deus, Pater, & Filius, & Spiritus sanctus, æterna gloria & summa beatitudo sanctorum, omniumque cælestium virtutum æterna fruitio. Ex quo omnia, per quæ omnia, in quo omnia procedunt, consistunt, & terminantur. Notas mihi fac vias tuas, & semitas tuas, edoce me; quoniam viæ

Bbb 3 . . . tuæ

758 DE ELEVATIONE MENTIS IN DEVM.
tuæ viæ pulchræ, & omnes semitæ tuæ pacificæ. Beati mundo
corde, & beati pacifici, viæ sunt & semitæ ad cognitionem vitæ
contemplatiuæ. Laborandum est ergo diligenter & orandum, vt
ab omni fæce vitiorum cor mundaetur, & sic liber ad Deum pa-
teat accessus.

CAPVT II.

Oratio, vt liberetur mens à corporali imagine & sarcina.

Oro te Deus meus, & precor te ex totis intimis meis, libera
me & eripe distractum & captiuum animum, ab omnibus
mundi concupiscentijs & corporalibus imaginibus; vt te ipsum
in meipso illuminata ratione inueniam, qui me ad tuam pretio-
sam & incorruptibilem fecisti imaginem. Non enim in aliqua
mundi creatura, tanta relucet sapientiæ tuæ pulchritudo & simi-
litudo, sicut in hominis animæ; quam tui capacem fecisti, & om-
nibus creaturis, per rationē intellectualem excellentissimè præ-
fecisti. Eleua ergo mentem meam ab omnibus terrenis, & puri-
fica cordis mei affectiones. Renoua me secundum interiorem
hominem; & reforma imaginem tuam per serpentiformem Spiri-
tus sancti gratiam; quam immortalem, inuisibilem & incorpo-
ream, omnibus virtutibus habilem, æternæ veritatis capacem,
sui intelligibilem, rationis compotem, bestijs eminentem, om-
nibus sensibilibus & visibilibus digniorem, ad imaginem & simi-
litudinem tuam creasti. Repelle à me & expelle, quicquid potest
imaginem tuam maculare & obfuscare; ne in signa conspectu tuo
fiat, & oculos maiestatis tuæ offendant. Dignare hanc pretiosam
& nobilissimam imaginem tuam charitate informare, intelli-
gentia illuminare, & sine intermissione visitare; quam sine me-
dio intreris, & in esse conseruas. Recordare, quam alto consi-
lio ipsam prius de nihilo, sed non pro nihilo condidisti. Quam
magno sacroque commercio, de peccati vinculo ipsam rursus
redemisti; & tantæ dignitatis creaturam, ne sinas substerni mor-
tali vitio; sed ab omni defende malo, ac dita per gratiam. Mul-
tiplica in ea dona largitatis tuæ: & quod minus valet ex in-
fectione corruptæ naturæ, suppleatur ex superuenienti dono
gratiæ.

2. O veritas mea & misericordia mea; da mihi te videre sine
forma corporea, sine specie imaginaria, & sine omni luce crea-
ta. Da puræ mentis intelligentia te conspiceri, qui mundis cor-
dibus te videndum promisisti: *Beati (inquis) mundo corde que-
riam ipsi Deum videbunt.* Alta & magna promissio, sed puris &
illuminatis mentibus congrua. Quæ dum terrena cuncta relin-
quunt,

quunt, & corpore vniuersa transcendunt, recto iudicio æternæ veritatis lucem contemplari merentur. Et quanto longius à creata luce & conditarum rerum ratione recedunt, tanto eminentius supra se in diuinæ claritatis secretum rapiuntur. O qualis visus, quàm purus intuitus, quàm beatus ille oculus; quo sine imaginibus & corporum similitudinibus cernitur veritas Deus! Oportet cor esse liberum, & ab omni inordinata affectione purgatum. Oportet mentem esse inoccupatam ab omni strepitu & imaginatione corporum, si debeat aliquid comprehendere, de æterno incircumscripto lumine illuminante totum mundum. Da mihi Domine, vt in lumine tuo videam lumen, non lumen cæli, non lumen terræ, non angelicum, non humanum lumen; sed lumen æternum, increatum, immensum, ineffabile, incomprehensibile superessentiale, & incommutabile lumen.

3. O quam grauis est mihi sarcina carnis! Quàm onerosa lex peccati in membris meis, quæ impedit & retrahit ab aspectu cælestis luminis, à vultu gloriæ Dei, à gustu felicitatis æternæ, ab introitu ciuium supernorum, quos lætitia sempiterna circumdat & implet. Largire, obsecro Deus, in tempore breui seruo tuo gratiam & benedictionem cælestem, qui necdum dignus sum haurire de fonte pleno aquæ viuæ salientis in vitam æternam. Visita me frequenter clementissime Iesu; & in amore tuo vehementer accende; vt discam omnia inferiora & creata despiciere, & te solum æternum & increatum bonum purè quærere; & super omnia te propter te veraciter amare.

CAPVT III.

De Verbo increato, æterno & immenso, supra omnes docentes animam illuminante.

Il *l*terna pedibus meis verbum tuum, & lumen semitis meis. *Psal. 118.*
 Verbum Dei in excelsis, quod omnia præcedit, omnia illuminat, omnia ad perfectum perducit, & nihil inordinatum in creaturis relinquit. Verbum tuum Domine lux mea, & gaudium animæ meæ; sine quo in tenebris sum & in mœrore; cum quo gaudio perfungor & lumine. Aperi mihi (Domine) portam claritatis æternæ, ad inueniendum verbum tuum in cælo. In cælo permanet verbum tuum, in generatione & generationem veritas tua. *Psal. 118.*

2. O æternum & immensum Verbū, per quod facta sunt omnia; quod omnia nouit, omnia iustè & rectè disponit. Huius altitudinem cæli non capiunt, profunditatem iudiciorum abyssi expauescunt, latitudinem orbis terræ non attingit. Æternum Dei verbū multis verbis nō exprimitur, nec varijs imaginationibus concipitur, nec ab aliquo creato intellectu penetratur, sed

super ineffabile & incomprehensibile prædicatur. Credi potest & amari, plenè concipi non potest nec effari; quia hoc verbum Dei, Deus est, sicut testatur beatus evangelista Ioannes: *In principio (inquit) erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus erat verbum.* O ineffabile & nimis amabile verbum, dulce ad audiendum, iucundum ad cogitandum, felicissimum ad fruendum! Hoc multipliciter animæ loquitur, per scripturas, per angelos, per prædicationes, & per arcanas revelationes: sed multo iucundius & sublimius, cum per se veritas menti vltro illabitur.

3. O si possem vacare & videre, quam suave sit hoc verbum, verum animæ lumen, vita viventium, beatitudo regnantium: credo quod nulla me frangeret pressura laborum, nulla me teneret copia bonorum, sed citò vilesceret & deperiret omne terrenum. O quam bonum & iucundum est adhærere Deo, frui verbo, de verbo concipere, verbo vivere, & immortales fructus parere. Non est hoc verbum, quod sono finitur, aut mente imaginatur: sed omnem transcendit imaginationem & loquelam. Nam hominis verbum transit, verbum autem Dei æternum & incommutabile manet, atque cuncta mutabiliter disponit. In homine reperitur prius & posterius, & in omni creatura est esse mensuratum: nec quicquam perfectum & simpliciter per se bonum, nisi summum & æternum bonum, quod omnibus dat esse, & cuncta conseruat in esse.

4. O vnicum Dei verbum, non ex tempore factum, nec in tempore productum; sed ex Patre æternaliter genitum, pro mortalibus autem in tempore ex Maria virgine incarnatum. O æternum Dei verbum, in mensum, & infinitum: angelorum esca & hominum; quod sumptum non consumitur, nec in ædentem transfertur; sed sumentem in se transmutat, & ab omni creato bono, ad æternam & incomprehensibile bonum traducit. O quid est cognoscere verbum Dei? Quid est audire verbum Dei, non hominis, non Angeli, non alicuius creaturæ existentis sub celo. In sinu Patris est verbum, in secreto manet vnigenitus, Patri coæternus & coequalis.

5. O quis potest comprehendere illud aut cognoscere; nisi per verbum verbi? Hinc verbum in carne ait: *Nemo nouit filium nisi Pater, neque Patrem quis nouit nisi filius, & cui filius voluerit reuelare.* Opus est ergo reuelatione verbi, vt intelligatur verbum. Orat Propheta ad capiendum verbum: *Intellectum (inquit) da mihi, & vitam.* Vita & salus animæ credere verbo, diligere verbum, & in verbo supersperare. Cupit anima fidelis frui verbo, sed non datur videre illi, nec prius experiri, nisi voluntate & reuelatione verbi. Conari potest, desiderare potest; sed comprehen-

Ioan. 1.

Ioan. 1.

Lub. 20.

Psal. 118.
Verbo opus est ad capiendum Verbum.

hendere non potest, nisi seipsum voluerit in spiritu reuelare.

6. Præpara ergo te anima mea, & fac quod potueris. Sede sola, tace ab omni strepitu vitiorum: nec quicquam te moueat foris, nec intus conturbet. Amore summi boni despice omne temporale. Conuerte te ex toto interius, ascende paulisper superius, Leua te supra te, transcendere omne quod in tempore fit, relinque omne, quod creatum est. Exclude, quicquid modum habet, vel gradum quantumlibet altum; vt inuenias verbum increatum, super omnem creaturæ cognitionem exaltatum. Quantum te verbum inuat, tantum poteris: quantum te illuminat, tantum videbis; quantum te accendit, tantum ardebis & amabis. In verbo vinces mundum, in verbo præualebis aduersus omne malū. In verbo firmaberis in virtute; in verbo exaltaberis supra virtutem. Propter verbum Dei relinques omnia, patrem & matrem, amicos & proximos: id est, quicquid caro & sanguis suggerit despicias; & adhærebis verbo, vt vnus spiritus cum verbo per amorem fias. Ita vt nihil aliud velle aut nolle, in paruo vel in magno, in tempore vel in futuro, velis aut affectes, nisi quod æternæ veritati summè placeat. Propter hoc vnicum verbum cognoscendum & amandum, omnia nobis scripta sunt & dicuntur.

In verbo æterno omnia possumus.

7. Dixerunt autem sancti Dei magna, & plurima scripserunt, sicut datum est & capabile hominibus fuit; non tamen prout est in se verbum dicere vnquam potuerunt. Omnia sacra verba, ex illuminatione æterni Verbi; ex ipso omne verum, omne bonū, omne sanctum, omnis virtus, omnis potestas, omnis sapientia & intellectus. Per exteriores autem voces & verborum significaciones, parauit nobis iter ad quærendum se & inueniendam: vt qui ipsam liquidò capere non possumus, per verba Sacra scripturæ, modo creaturæ congruo paulatim attingamus. Non tamen contentari debemus auditu sermonis exterioris; nec pulchritudine sententiarum delectari exterius, sed semper niti ad interiora, & quætere longe supra nos æterna, imò vnum summum bonum æternum. Hoc angelos pascit sine medio: hoc fideles sacro erudit eloquio; & quandoque per internas illuminationes ad se liberè volare facit, donans sentire, quod omnem rationem & modum excedit.

Omnia verba ac scripta propter vnicū verbum.

CAPVT IV.

De æstnanti desiderio anime, cum fuerit visitata à verbo, vnico Sponso suo dilecto.

Domine ante te omne desiderium meum, & gemitus meus à te. Psal. 37.
non est absconditus. En æstuat cor meum ad desiderium æternitatis; atque memorando æterna & desiderando cælestia, graue est pondus propriæ actionis, tædiosum fit nimis, quic-

Bbb 5

quid

quid video in terrenis. Displicet omne humanum solatium, nec inuenio doloris mei remedium, nisi cor meum fuerit tecum perfecte vnitum. Tu Domine Deus, tu doloris mei causa, tu author languoris, tu importabilis æstus amoris. Tu me vulneras sagittis occultis, tu me incendis, tu me totaliter penetras, & omnes vires meas consumis. Cur me dimittis languidum iacere, & in tui æstuantem desiderio anxie gemere? Quare fugis tam repente in regionem longinquam & inaccessibilem caliginem, quò te sequi non valeo?

2. Noli amator sancte, noli desiderantem te videre, despiciere. Noli te diu abscondere, sed da veniam inquirenti, & cito reuertere, quia sine te, non possum durare nec viuere. Quòd si me affligere vis & probare, fac sicut vis & placet. Veruntamen gratiam & misericordiam tuam noli mihi penitus auferre. Inueniam obsecro gratiam in conspectu tuo, & inter electos tuos me digneris cognoscere. Noli me in tenebris relinquere, nec patiaris me opprimi tristitia: sed porrige mihi dexteram tuam, & lucem miserationum tuarum mihi restitue.

CAPVT V.

Oratio pro abrenuntiandis omnibus mundanis.

ID Omine Iesu Christe, spes mea & totum refugium meum; solatium vitæ meæ & informatio morum; hodie abrenuntio omnibus quæ in mundo sunt, propter amorem tuum; & hoc perficere cupio, ad tui nominis honorem. Abrenuntio omnibus amicis, parentibus, cognatis, & propinquis, charis, noris, & sodalibus vniuersis: Omnibus quoque ciuitatibus, castellis, villis, montibus, & vallibus, riuulis & fontibus, campis, pratis, & nemoribus: Omnibus ornatibus, & pulchris ædificijs; psalterijs, citharis, organis, musicis, cantilenis, floribus, odoribus: Omnibus iucunditatibus, societatibus, conuiujs, colloctionibus, vilitationibus, salutationibus, fauoribus, honoribus, & delicijs hominum: Omnibus scurrilitatibus, rumoribus, ludis, iocis, risibus, euagationibus, discursibus, tumultibus, & inutilibus occupationibus: Omnibus diuitijs, rebus, proprietatibus, curis, dignitatibus, solatijs, recreationibus externis: & quibuscunque potest caro tentari, allici, & delectari, & spiritus impediti & inquinari.

2. Te verò hodie eligo mihi in Deum protectorem meum, in gubernatorem vitæ meæ, in prouisorem omnium necessitatum mearum, in consolatorem omnium dolorum & angustiarum ac tentationum, omniumque laborum meorum: quibus laborare me necesse est toto numero dierum vitæ meæ, pro tuo amore & animæ meæ salute. Tu refugium meum, tu domus mea, tu ciui-

tas mea, tu habitatio mea. Tu cibus meus, tu potus meus, tu requies & refectio mea. Tu socius dilectus, tu intimus amicus, tu cognatus & proximus, tu frater & soror, tu pater & patronus. Tu pastor & custos totius vitæ meæ, cui me & omnia mea fideliter commendo; quia non est salus extra te, nec tuta vita absque te. Fiat ergo misericordia tua Domine super me, & gratia tua in omnibus comiterur mecum: sitque oculus tuus super me die ac nocte; & manus tua protegat me semper à dextris & à sinistris: ac recto itinere me digneris perducere, in domum habitationis gloriæ tuæ: vbi te merear laudare & benedicere sine fine. Amen.

CAPVT VI.

Oratio de felici consummatione in virtutibus.

RO te Domine Pater sanctissime, qui omnia in numero, pondere, & mensura fecisti: qui famularum tibi debitum ab omni creatura rationali vis exhiberi, & precipue in seruis tuis spontaneum seruitium diligis & requiris: dirige actus meos spontaneos in beneplacito tuo, & ad imperium æternæ dispositionis tuæ rebelles motus carnis meæ reflecte, propriasque voluntates ex integro frangere mihi concede. Sic ordina cunctas affectiones meas, vt malas statim ab initio respiciam, bonas fortiter teneam, puras diligam, & reque sine corporea imaginatione contemplari discam. Sic tempera vires meas & operationes exterioris, vt non totus inhæream infimis: sed semper potens sum me conuertere interioris, & sine graui tardatione, ascendam ad cælestia. Sic me conserua in æternorum desiderio, in amore sanctarum virtutum, in fruitione cælestium: vt tu Domine Deus amplio rem inde habeas honorem, & ego salubriorem profectum suscipiam.

2. Non mihi veniat ex tua visitatione pes superbiæ, nec me vexet pestis vanæ gloriæ. Non me sinas Satanæ decipi illusionem, neque falsa rapi dulcedine, nee priuata deuotione extra communiteratem recedere, neque immoderata frangi exercitatione. Sed da mihi cuncta cum discretionem agere, sine solerti consilio nil præterdere; cum timore & reuerentia maiestatis tuæ, in conspectu tuo mundè ac liberè, sine omni passione & corruptibili rerum affectione incedere. Da humilem & quietum spiritum possidere, effusum & immoderatum nunquam esse: nulli quoque creaturæ vicioso affectu inhære, sed tibi soli cor meum mundum & tranquillum conseruare: vt semper ad cælum mente erectus, & tibi Deo meo secretè intentus, à nulla re visibili capiar, sed verus mundi contemptor permaneam.

3. Sic

3. Sic exteriora pro loco & tempore da congruenter perficere, vt nullum interioribus meis sint detrimentum. Sed omnis labor & actio pro te assumpta, ad liberius postmodum vacandū, iuuamen mihi prestent & ducatum. Omne etiam quod ago exterius, aut quicquid interiūs intelligere possum, da mihi simpliciter & purè, pro maiore nominis tui honore, & beneplacitoris voluntatis tuæ amore perficere: meque ipsum tibi in omni re desiderabili aut naturæ contraria promptè resignare: Patienter quoque præsentis vitæ sarcinam, quoadulque iusseris, & meæ vocationis terminus venerit, perferre; corpus quoque & animam tibi creatori meo fideliter commendare. Memento mei Deus in hora extremæ necessitatis, & fac misericorditer cū seruo tuo: qui non in meritis meis, sed in tua miseratione & pietate confido.

CAPVT VII.

Exhortatio ad humiliationem & compunitionem.

Incлина te (anima mea) humiliter & sponte sub Deo, incurua te profundè sub omni creatura propter Deum. Fac te minimum in corde tuo, nec te dignum æstimes communi hac luce frui; quia Deum & sanctos peccatis tuis offendisti, nec debitam reuerentiam eis exhibuisti. Citò ergo ad lachrymas recurre, & cum magna cordis contritione veniam deprecare; vt tibi misericorditer Deus indulgeat, quicquid contra eius benignitatē deliquisti. Antequā dies extrema & mortis horror veniat, lachrymis & precibus studeas faciem pij conditoris reconciliare, & tuam vitam deinceps ex toto in melius mutare proponat.

CAPVT VIII.

Oratio pro lachrymosa contritione peccatorum obtinenda.

OMisereticordissime Deus, cuius natura bonitas, & opus misericordia est: da mihi secundum multitudinem misericordiarum tuarum, perfectam peccatorum meorum habere contritionem: vt dolore cordis mei intrinsecè compunctus, amarissimè flere valeam: & scelera mea atque delicta vniuersa digna castigatione extorquere, eaque sacro pœnitentiæ lauacro ablueri possim & purgare. Quatenus remissionem omnium peccatorum meorum te propitiante merear percipere, atque in tua miseratione respirare.

2. Da mihi zelo iustitiæ aduersum me armari, & tanquam contra pessimum peccatorem & iniquum latronem commoueri &

& insurgere. Quoniam te Deum meum creatorem cæli & terræ, grauissimè offendi; gloriam & honorem tibi debitum non reddidi, sed sæpe furatus sum, mihi aliquid boni attribuendo. Animam meam iaculis peccatorum frequenter confodi, graui- ter vulneraui; & faciliter consentiendo tentationibus carnis spi- ritum letaliter occidi. Da ergo mihi Domine Deus, iudex iuste, fortis & patiens, tantam contritionem peccatorum meorum & dolorem, quantam dignam noueris peccatis meis deberi: magis- que in præsentì punias & castiges, quam in futuro iudicio mala mea reserues & condemnes. O pie, ô clemens Deus, esto pro- pitius mihi indigno & maximo peccatori, qui propter peccato- res & iniustos, in hunc mundum venire dignatus es; atque pro- eorum reconciliatione ex charitate crucifigi & morte turpissima condemnari non reculasti.

CAPVT IX.

Oratio pro amore virtutum, & odio vitiorum.

Domine Deus virtutum, cuius est totum quod est optimū, insere cordi meo amorem tui dulcissimi nominis. Planta in me radices verarum virtutum: & germina sanctæ meditatio- nis, cum viriditate boni operis, fac excrefcere & sursum pullu- lare; ne velut infructuosa arbor stem in domo tua otiosus: sed potius tanquam oliuam fructiferam me excole; & quicquid vi- tiosum in me repereris, radicitus extrahe, & ad nihilum redige. Da mihi odium vitiorum meorum, victoriam passionum, morti- ficationem concupiscentiarum, & superborum motuum suppres- sionem, extinctionem inuidiæ, mitigationem iracundiæ, expul- sionem acediæ, detestationem avaritiæ, repulsionem malæ tri- stitiæ, contemptum gloriæ, fugam honoris, & omnium conso- lationum terrenarum abiectionem: ita vt nil terrenum, nil ca- ducum, nil vanum, nil curiosum, nil carnale, nil blandum, nil as- sperum, nil cupidum, nil liuidum, nil falsum, nil fictum cor meum tangat, moueat, vel alliciat, capiat, illaqueet, aut seducat.

2. Da fastidium omnium terrenorum, desiderium æternorum, amorem omnis boni, affectationem omnis virtutis, cognitionē summæ veritatis, fruitionem æternæ felicitatis. Concede beatam ac felicem mortis horam inuenire, & in timore tuo & charitate semper ambulare. Euacua cor meum ab omni creatura; & ab omni quod me impedire potest & obtenebrare. Sim simplex, purus, & totus in fixus ac suspensus. Da veram, internam & di- uinam pacem, & sine omni perturbatione mentem possidere tranquillam.

3. Da

3. Da ad aliquid temporale viciose non affici: nec ab hominibus velle agnosci, nec curari, nec stultè amari: quia omnes seducunt & seducuntur, qui aliquid extra te inordinatè cupiunt vel diligunt. Nullum ad me hominem, per blandimenta aut obsequia, fac me trahere: sed omnes à me sapienter remouere, ad te verò salubriter dirigere; nihilque in homine aut aliqua creatura respicere & amare, nisi quod tuum est, & propter quod facti sunt.

CAPVT X.

Oratio de patientia in tribulatione & angustia cordis.

Domine Deus dilecte, sancte Pater meus, non sum dignus à te consolari & visitari, sed duris verberibus castigari & flagellari. Ego merui grauitates multas & varias tribulationes habere, quia valde peccavi, & innumeris beneficijs tuis ingratus exiui. Ego non sum dignus, sicut ceteri boni fideles & deuoti fratres mei, diuinis consolationibus recreari, & inter caelestes conuiuas computari. Sed obsecro te Pater sancte, dulcis accipie Domine, fac me vnum ex minimis vernaculis tuis, vt sim saltem nouissimus pedisequus eorum, quorum vestigia non sum dignus osculari. Habeant ipsi consolationes multas & magnas, quos speciali amore diligis & honoras: mihi minimo & infelici magnum & acceptabile sit, quod me affligendo doloribus & contrarietatibus diuersis mihi non parcis.

Iob. 6.

2. Da patientiam pie Domine, & sit mihi omnis tribulatio & angustia, supra omnem consolationem desiderabilis & beneuenta. Et hoc singulariter pro honore tuo patiar & gratum habeam, non pro meo lucro ampliando, vel pro mercede potiori speranda. Meum lucrum maius non sit, quam libenter pro honore tuo pati, & vsque ad imum desiderare vilipendi, & annullari; atque euestorum hominum vestigijs veraciter subijci & humiliter substerni. Insculpe cordi meo, veritas summa, Deus meus, lux sempiterna: vt mihi ipsi vilescam meque despiciam, & tamquam exulem, peregrinum & pauperem ignotum, sicut solitarium neglectum, ab omni creatura relictum, ac omni consolatione humana indignum, in hoc mundo me teneam; & præterquam in te spem & solatium nullibi quaeram. Sed me tanquam mortuum super terram & mūdo sepultum existimem; cuius memoria iam diu præterijt, nec est inuenire aliud vestigium, nisi vile, latens sub terra, sepulchrum. Da mihi æterna Sapientia Patris, hæc intenta mente sapius percognare, & considerare nouissima mea semper: & ad futurum iudicium me præparare, faciemque tuam præuenire precibus & lamentis.

CA-

CAPVT XI.

Oratio pro agnoscenda & sequenda via vite.

Domine Iesu Christe lumen verum, æternum, & incommutabile; qui ad illuminandas humanæ ignorantie tenebras in huius mundi carcerem descendere dignatus es: vt viam nobis ostenderes ad patriam claritatis æternæ, vbi sanctis angelis semper præsens es, & sine defectu luces. Exaudi preces humilitatis meæ, & desicium illud lumen, quod mundo prædicasti, & cunctis per orbem gentibus prædicari iussisti, cordi meo gratiosa largitate infunde, vt cognoscam in terra peregrinationis meæ viam tuam. Quatenus seculi vanitate relicta, & cura carnis abiecta, te creatorem meum ac redemptorem passibus sequar amoris, vsque ad exitum vitæ meæ, in omni paupertate & humilitate, in patientia & longanimitate, in fide, spe, & charitate, in sobrietate, in castitate, & obedientia perfecta. Tu es enim speculum vitæ, & lucerna totius sanctitatis; qui me præcessisti in via virtutis, vt me reduceres in agnitionem veritatis, qui multis erroribus & peccatis eram inuolutus. Te ipsum mihi proposuisti in exemplum viuendi, vt si quempiam sanctorum imitari tæderet, saltem te Deum meum sequi non pigeat. Et ne hoc impossibile iudicarem, multa mihi millia Sanctorum exempla reliquisti, qui tua vestigia ardentem sunt secuti.

2. Da ergo mihi amantissime Iesu feruorem spiritus tui; accende in me ignem, quem venisti mittere in terram; vt cuncta hæc infima despiciam, & tibi soli viuere desiderem, tibi soli placere studeam, ac pro amore tui ab hominibus despici & negligi non timeam. Esto tu gaudium meum, dulcedo animæ meæ; habita mecum, & ego tecum, toto excluso mundo. Sis doctor meus & magister meus, doctrina mea & sapientia mea. Te sequendo errare non possum, te semper inspiciendo, retrahentium sermones non curabo. Omnis labor pro te paruus mihi videatur, omnis aduersitas leuis, omnis grauitas tolerabilis efficiatur. Præstet hæc mihi amor tuus, qui omnia vincere facit. Sequatur & humilitas cordis, quæ omnia implens, nil dignum se egisse reputat.

3. Tu es expectatio mea, & adimpletio desiderij mei. Tu recreatio mea & illuminatio cordis mei, qui nunquam deseris sperantes in te, quamuis ad horam patiaris eos tentari, vt melius se cognoscant: & memores sint, quia nihil sine te facere possunt. O vnice dilecte Iesu, ne derelinquas me inconsolatum in huius mundi exilio: sed sicut dixisti & promissisti, ita mecum age,

vt

768 DE ELEVATIONE MENTIS IN DEVM.
vt vadas & venias iterum ad me tempore opportuno; donec finito probationis certamine, assumes ad te ipsum in æternam gloriam tuam: in qua viuis & regnas Deus in sæcula sæculorum. Amen.

CAPVT XII.

*Oratio ad salutandum Dominum nostrum
Iesum Christum.*

Ave Domine Iesu Christe, rex sanctorum angelorum: cui omnes virtutes obediunt cælorum: quem Cherubin atq; Seraphin adorant, laudant, & benedicunt in secula seculorum.

Ave Domine Iesu Christe, verus Messias & sanctus sanctorum, missus ab arce Patris in hunc mundum: quem omnes sancti ab origine expectauerunt: quem Patriarchæ magnis desiderijs videre cupierunt: quem Prophetæ varijs præconijs venturum cecinerunt.

Ave Domine Iesu Christe, creator ac redemptor generis humani: quem apostoli & euangelistæ mundo prædicauerunt, & verum Dei Filium pro nobis incarnatum, passum, & resuscitatum docuerunt: atque gloriosis signis & prodigijs coruscantes, sanctam per orbem ecclesiam plantauerunt.

Ave Domine Iesu Christe, fortissimus propugnator & fidelissimus adiutor Sanctorum, quem gloriosi martyres spretis mundi huius delectationibus, spretis & corporis sui supplicijs, beatæ passionis agone imitati sunt: atque pro testamento fidei, se morti constanter tradiderunt.

2. Ave Domine Iesu Christe, summus sacerdos & verus pontifex, & pastor æternus: quem sacerdotes & Levitæ, doctores atque confessores, vita, scientia, & virtutibus clarificauerunt: quæ monachi & eremitæ, per arctam augustamque viam gradiētes, tota mentis deuotione dilexerunt.

Ave Domine Iesu Christe, Sponsus virginum, solamen viduarum, spes pupillorum, refugium destitutorum, leuamen tristem, æterna salus credentium, portusque latissimus omnium ad te venientium: quem speciali castitatis decore virginum chorus sequitur innumerabilis, ferens immaculatam aureolam suæ integritatis.

Ave Domine Iesu Christe, lux mundi, fons vitæ, paradus animæ, iucunditas cordis, dator gratiæ, restitutor innocentia: in quo sunt omnes thesauri sapientiæ & sciētia: Dei absconditi: quæ nosse, viuere, cui seruire, regnare est: quem semel vidisse, est omnia didicisse, in quem angeli videre concupiscunt, ac nouo
semper

semper desiderio contemplando fatiantur. Tibi laus, tibi gloria,
tibi gratiarum actio, cum Patre & Spiritu sancto in secula secu-
lorum. Amen.

ALPHABETVM PARVVM.

MONACHI IN SCHOLA

CHRISTI.

DISCIPVLVS.

Vias tuas Domine demonstra mihi, & semitas tuas edoce me.
Obsecro te Deus meus, doce me vias bonæ vitæ, pro salute
animæ meæ. Monstra mihi vias mandatorum tuorum, vt nar-
rem eas. Doce me semitas consiliorum tuorum, vt ambulem in
via immaculata. Aufer cæcitatem meam, ne sit non satis mon-
strasse. Infunde gratiam spiritus tui, qui deducet me in viam
rectam.

Magister Deus.

Intellectum tibi dabo, & instruam te in via hac, qua gradieris,
firmabo super te oculos meos.

Lectio 1.

Ama nesciri, & pro nihilo reputari. Hoc tibi salubrius est &
utilius, si vis ad vitam ingredi, quam laudari ab hominibus.

Lectio 2.

Benevolus esto omnibus, non solum bonis, sed & malis, & nulli
onerofus.

Lectio 3.

Custodi cor tuum ab euagatione, os tuum ab otiosa locutione,
& cæteros sensus ab rigore disciplinæ.

Lectio 4.

Dilige solitudinem & silentium, & inuenies quietem magnam,
& conscientiam bonam. Vbi enim multitudo, ibi frequenter est
strepitus, & magna distractio cordis.

Lectio 5.

Elige paupertatem & simplicitatem, & cum paucis sis con-
tentus, & non facile murmurabis.

Ccc

Lectio 6.

Lectio 6.

Fuge quantum potes homines, & seculi rumores: quia non potes satis esse Deo & hominibus, æternis & transitorijs.

Lectio 7.

Gratias age Deo semper, corde & ore, qualitercumque tibi succedit in grauamine & dolore. Nam Deus omnia prouidè dispensat in mundo, vero & certo iudicio, ab æterno.

Lectio 8.

Humilia te in omnibus & sub omnibus, & mereberis gratiam ab omnibus. Eris quoque Deo acceptus, & hominibus dilectus; & diabolus à te fugiet citius, propter humilitatis virtutē sibi valde contrariam.

Lectio 9.

In omni opere bono, habeas intentionem puram ad placendum Deo, qui inspector cordis, & diligit iustos & puros.

Lectio 10.

Charissimos reputa amicos & patronos, qui te premunt & vituperant. Si enim rectè sapis & consideras, lucrum inde acquires. Nam profunt tibi in bono, qui obstant in malo.

Lectio 11.

Labore & dolore, cum gemitu & fletu, acquiritur regnum Dei: delicijs & honoribus perditur paradysus.

Lectio 12.

Magnum donum Dei est, pauperem esse in hoc mundo propter Christum, & infimum tenere locum. Magna superbia, altum petere gradum. Ad alta semper diabolus suadet, honores ambire, fugere despectum: vt cadat ascensor eius retrorsum, cum ad breue tempus dominatus fuerit pauperum. Minima dona, pro magno reputa, & eris dignus maiora accipere.

Lectio 13.

Neminem spernas, nulli noceas: afflicto condoleas, egeno subuenias, & nunquam te extollas.

Lectio 14.

Omne tempus vtiliter cum Deo expendas: nihil enim preciosius tempore, in quo promereri potes regnum Dei in perpetuum. Omnibus quoque te amabilem, benignum, & affabilem, sine dissolutione exhibeas. Omnia bona ad laudem Dei referas: Et sine consilio & deliberatione, nihil facias.

Lectio 15.

Primò semper quære in opere tuo, an Deo placeat vel disciteat. Nec timore nec amore age, contra conscientiam tuam. In dubijs ad scripturam sanctam & obedientiam prælati tui recurre, nec tibi ipsi nimis confide. Prius discere tacere, quam loqui; potiusque

riusque velis instrui, quam docere: tutius est enim velle latere,
quam apparere.

Lectio 16.

Quicumque ad te non pertinent, de aliis non iudices, nec te
intromittas, ut pacem semper habeas. Qui communia feciatur, &
singularia vitat, magis diligetur, & citius ad bonum finem perue-
nit. Qui tempestiue facit, quod debet, latior postea erit.

Lectio 17.

Reuertere ad interiora cordis tui, & claude ostia oris tui: ne va-
gari incipias per varia desideria mundi, consilio diaboli. Nocent
enim mala audita, tentant pulchra visa, turbant illata vituperia.
Recede ergo ab homine iracundo, indocto, dissoluto, & mane in
silentio cum Deo.

Lectio 18.

Sobrius esto in victu, modestus in vestitu, prouidus in verbis,
honestus in moribus, maturus in consilio, fortis in aduersis, hu-
milis in prosperis, gratus pro beneficijs, hilaris in despectibus,
patiens in doloribus, discretus in omnibus agendis.

Lectio 19.

Time Deum offendere, in minimis negligentijs & defectibus
tuis. Noli presumere in bonis, nec desperare in aduersis. Timor
Dei facit recedere a peccato, & sollicitat in bono opere, ut bonum
bene fiat. Totum te Deo committe: & quod tibi est graue, fiet cito
portabile. Pax tua, in patientia multa: leuis est omnis tribulatio,
pro vita aeterna.

Lectio 20.

Vende Deo omnia commoda tua, & dabit tibi solatia meliora,
adueniente gratia in vna hora. Nemo ditior, nemo liberior eo,
qui se & omnia Deo dedit, & Christum amando emit, qui mun-
dum cruce redemit.

Lectio 21.

Christus sit vita tua, lectio tua, meditatio tua, loquutio tua. Ipse
sit desiderium tuum, lucrum tuum, tota spes tua, & merces tua. Si
aliud quæris quam purè Deum, damnum patieris: laborabis, & re-
quiem non inuenies.

Lectio 22.

Hymnos & psalmos Deo canere, monachorum opus est & cle-
ricorum: quibus congaudent Angelorum chori, laudantes Deum
iugiter in regno caelorum. Seruire carni mors animæ, cibus ver-
minum, nidus dæmonum, vita pecorum, fomes morborum, cor-
ruptio corporum, inquinatio morū, perditio bonorum, acquisitio
multorum malorū & dolorum. Seruire Deo beatitudo est animæ,
sanitas corporis, prudētia spiritus, celestis vita curiæ. Dulces hym-

mnos Deo cantat, qui in tribulatione sua Deum semper laudat. Initium & finis omnis boni religiosi est Deum corde amare, ore laudare, & fratrem suum exemplo ædificare.

Lectio 23.

Zachæ frater charissime, descende de altitudine secularis scientiæ. Veni, & discce in schola Dei viam humilitatis, mansuetudinis, & patientiæ: per quam possis, Christo docente, ad æternæ beatitudinis gloriam securè peruenire. Amen.

Conclusio.

Scribe nouelle monache alphabetum istud in corde tuo, quasi in libro vitæ; & per singulos dies chartulam tuam inspice, & bonos mores assuesce. Pauca sunt verba, sed magna habent mysteria & perfectorum opera: ornant exterius, & quietant interiùs. A contemptu mundi, & sui ipsius abnegatione, incipit vita boni religiosi, & proficit vsque ad contemplationem Dei.

Benedictio.

Beatus discipulus ille, qui sequitur Christum per iter asperum, tradens ei omne velle suum & nolle; portans quotidie pro Christo crucem suam, vt habeat cum ipso gloriam magnam & vitam æternam. Amen.

C O N S O L A T I O
P A U P E R V M
E T I N F I R M O R V M.

1. Onsolamini, consolamini popule meus, dicit Dominus, Deus vester.

Pauper.

2. Noli pauper contristari, quia diues non es.

Debilis.

3. Noli murmurare debilis corpore, qui sæpius infirmaris, nec habes quod delectat.

Lazarus infirmus.

4. Gaude in Domino, frater Lazare, qui multis vulneribus modò replevis: quia tibi præparatur æterna requies, pro modico & vili cibo, maleque parato, & pro breui dolore in corpore sustentato. Pro micis tibi negatis, habebis splendidas epulas in conuiuio celestis regis, & comedes semper panem cali de mensa Iesu Christi, in regno Patris sui. Pro vulneribus tibi inflictis, habebis coronam miræ pulchritudinis, ornatam floribus immensa
sua.

suauitatis. Pro canibus lingentibus vulnera tua, habebis Angelos tibi seruietes in lætitia magna, laudantes Deum pro tua multiplici inopia, & benigna patientia.

Ioseph peregrinus.

5. Latere frater Ioseph innocens & mansuete, pro longa peregrinatione tua in terra aliena: vbi non habes amicos te visitantes & honorantes, & munuscula tibi dulcia offerentes. Quia magna erit merces tua in caelesti patria, & consolaberis ab Angelis in paruo latens cubiculo; qui tibi preparabunt amplam & splendidam mansionem in caelo; quia humiliorem locum & viliozem vestem elegisti in hoc mundo.

Claudus despectus.

6. Exulta frater claude, qui à multis iam despiceris: quia non vales currere per vicos & plateas, cum fortibus & diuitibus, qui lætantur in varijs delicijs carnis, & subito descendunt ad inferos. Tu verò in secreto maneat, & indefinenter pro te & alijs ora; ac Christum specialiter lauda, qui multas occasiones peccandi tibi abstulit, & caelestis regni portam, per arctam viam intrare ostendit.

Columbanus tacitus.

7. Iubila frater columbane, humilis & taciturne, sine dolo, sine felle. Esto nunc obediens vsque ad mortem, qui abnegando temetipsum, tollis verè crucem tuam eundo post Christum. Ideo gaudebis cum omnibus Sanctis & electis Dei in perpetuum, nec timebis damnari cum diabolo in ignem æternum.

Simplicianus indoctus.

8. Canta & lauda Deum frater Simpliciane, quoniam reliquisti prudentiam huius seculi, & fallacias diaboli cum nundinis suis, & curas terrenas longè abiiecisti. Gratias age, quia meruisti audire veri Salomonis sapientiam Domini nostri Iesu Christi in sua humilitate & mansuetudine. Disce frangere propriam voluntatem, & carnis vincere voluptatem: & quotidie certa contra diaboli impugnationem & cordis euagationem. Sta firmiter, pugna viriliter. Noli recedere à certaminis loco & bono consortio, quia tecum est Dominus Deus meus & Angeli eius, ante quorum conspectum fugiet citò spiritus malignus, tanquam fumus à vento repulsus.

Turtur solitarius.

9. Audi turtur gemebunde, attende desiderator vitæ solitariæ, & castitatis amator æternæ. Quando te subtrahis à tumultibus hominum, orando, meditando, studendo, tunc appropinquas caelestibus choris Angelorum, & recedent à te impetus daemonum, & imagines turpium idolorum, omniumque nocentium monstra vitiorum. Nemo tam quietè viuit in congregatione,

tam lætanter ex hoc mundo transit, quàm verus obediens, mitis, & humilis corde: renuntians perfectè omni propriæ voluntati, subditus Deo & hominibus propter Deum ex virtute sine mora. Magna virtus, magna gratia, vincere seipsum, & mori omni hora. Dura pugna, sed gloriosa & æterna præmia reddentur pro victoria consummata.

ORATIONES

AD MODVM

PIÆ.

ORATIO I.

Oratio de amore & laude B. virginis Mariae.

DEprecor te, benignissima Dei genitrix virgo Maria, ut pietatem tuam & dulcissimam charitatem, qua semper existis plena, mihi seruo tuo pauperi & infirmo aperire nunc & in perpetuum digneris; atque instillare intimis cordis mei serenijs dulcedinem tuam, quam geris in pectore tuo, & habes absconditam in vberibus tuis sanctissimis, quatenus te matrem super omnes benedictam, & vnicum filium tuum Dominum nostrum Iesum Christum, puro & integro corde amare, & deuotissimè laudare valeam; & ita mihi ex hoc bene fiat super terram, omnibus diebus vitæ meæ, in amore & spiritus feruore, tibi & filio tuo seruando.

2. O aurea rosa, tota suavis & formosa, virgo MARIA, perueniant queso ad te preces meæ instanter effusæ, quibus pulso ante ostium tabernaculi tui, quod est in domo Domini in hac presenti hora, confidens de tua affluenti misericordia in quacunque fuero tribulatione & angustia. Nam tu mater es misericordiæ, & per te suscipitur peccator in maximam spem veniæ. Sed & maior est bonitas & pietas tua, quàm rumor, quem audiui in terra meæ. Quia vincis omnem laudem & gloriam Sanctorum, & præcedis propterea (virgo beata & Domina veneranda) in virtute dulcedinis & mansuetudinis, Angelicam etiã creaturam. At nisi sic esset, vnde miseris & reis tanta infundi consolationis dulcedo, tantaque alacritate veniæ posset ingeri? Nam tu exhauriri non poteris, quia in te requieuit nouem mensibus, infinita bonitatis

tatis fons Iesus Christus. Tu es ornamentum cæli cælorum. Tu gaudium & iubilatio omnium Sanctorum. Tu es reclinatorium aureum Sancti Sanctorum. Tu tripudium & expectatio patrum antiquorum. Per te matrem benedictam virginem singulariter præelectam, datur omnibus, & promittitur cunctis divinam misericordiam exorantibus, indulgentia peccatorum, & fors inter filios Dei, & beatitudo sine fine mansura in regno utique cælorum.

3. O clarissima stella renitens in cælo, cæli regina. O Domina mundi, nulla potest comparari tuæ virgineæ pulchritudini, qualiscunque virgo ornata virtute cælesti. Quia tu es, post vnicum filium tuum Iesum Christum, prima inter omnes sanctos & sanctas nobilissimaque creatura: quam Deus pater præsciuit ante secula, & creavit in plenitudine temporis, ut esses vnigeniti filij eius mater intacta. Quem quidem peperisti cum ineffabili gaudio, & stupendo æternoque miraculo, in salutem omnium credentium. Te igitur, ô beatissima, omniumque virginum regina pulcherrima, totius iam orbis mediatrix effecta: Te, ô perpetua virgo Maria, cum iucundissimo cordis iubilo, affectuque purissimo, laudet & glorificet summeque veneretur, & intimè diligat omne genus humanum. Et omnis creatura cæli & terræ, quam condidit Deus in laudem & gloriam sui altissimi nominis, tibi personet gratiarum dulcifonas melodias. Amen.

ORATIO II.

Oratio ad B. V. Mariam, ut subueniat in hora mortis.

1. O Amantissima Dei genitrix virgo semper MARIA, quæ superabundas dulcedine mirabili, quam capere & enarrare non valet mens humana. Ecce adsum ego seruus tuus, cum intima affectione cordis mei, humiliter me inclinans ante gloriosissimam sedem tuam, super omnes choros Angelorum in cælesti regno exaltatam. Quam idcirco meruisti dignissima mater Dei, quoniam inuenta es humillima inter omnes filias Hierusalem, & placuisti oculis eius virgo decora valde, nec fuit tui similis in omni terra. En iterum flecto me ante scabellum vestigiorum tuorum, deuotis labijs & mundo corde, officiosissimè & salutare & collaudare desiderans. Sed scio electa mater, quia dignus non sum leuare impuros oculos meos, quos sæpius inquinasti, concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum, & superbia vitæ, in serenissimam faciem tuam diuino lumine radiantem, omnique cælesti militiæ admirandam: quæ labijs candidissimis, & rubentibus rosis, aureisque flosculis, ex omni parte decentissimè adornata es. Ideoque confundor ab impuritate mea, tristè pen-

tans indignitatem meam. Sed rursus, propter multitudinem misericordiae tuae; spem gero bonam & firmam impetrandi citius gratiam & plenam reconciliationem, te mihi benignè apparente, & pro me interpellante. Quid aliud possum de misericordissima matre, & de dulcissima virgine, nisi misericorditer & dulciter sentire, in meum & omnium peccatorum solatium? Propter hanc clementiam & mansuetudinem, sub tuam protectionem confugio: ubi infirmi accipiunt virtutem, & captiui liberationem. Esto ergo misericors mihi, & bona mater cordi meo: ut felici experientia, nunc sentiam te omnium esse consolatricem, omniumque tibi seruentium & in te sperantium fidissimum subleuamen.

2. Iterum precor te gloriosissima mater Dei MARTA, quatenus ab hac praesenti hora, usque ad extremam horam, propitio ac sereno vultu, cordeque dulcissimo, super me respicere non fatigeris: sed in tua custodia me accipias; atque sanctissima brachia tua super me, quocumque ambulauero, maternaliter expandas. Cum autem venerit dies meus nouissimus, quem ignoro, & hora mortis metuenda valde, quam non possum praeterire: ô clementissima Domina mea, singularis fiducia in omni angustia, sed in hora mortis maximè, tunc memento mei, & assiste fini vitae meae, consoliando trepidantem animam meam. Protege eam ab illis tetris & immundis spiritibus, ne audeant me appropinquare: quam tua gratiosa praesentia dignetur, cum multitudine Angelorum & Sanctorum, visitare. Satage quoque placare mundissimis precibus tuis, priusquam decedam ex hac luce, diuinam faciem filij tui, quem toties & tam grauius offendi peccatis meis. Post hæc, suscipe enauigantem ab hoc exilio inopem animam: & Introduce eam per portas caeli, ad amena paradisi. Statue me iuxta te, & loquere ad filium tuum pro me, Regem omnium seculorum, verbum bonum & suauis, quæ ab ore Gabrielis benedictum illud Aue accepisti. Per cuius virtutem, me conseruare digneris viventem atque morientem: & dona mihi hanc obsecro cum deuotione cordis saepius replicare, in laudem & gloriam melliflui & benedicti nominis tui. Accipe itaque deprecationem serui tui, quam modò coram te fundo: & respice in me, misericordissima mater IESU virgo MARIA, super omnes dilecta, & recordare mei semper. Quod si aliquando obliuiscor tui, hoc utique est in magna displicentia mihi. Sed tamen tu noli mei obliuisci, quæ misericordiam omnibus peperisti. Vale iam virgo MARIA: Ecce te saluto flexis genibus, tibi inclino deuotis artibus, tibi gratias ago coniunctis manibus. Et ut orationem meam libenter audias & confirmes, adhuc vna reuerenda salutatione

fatione faciem tuam honorabo: Ave Maria, gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui Iesus Christus. Amen.

ORATIO III.

Oratio ad B. Virginem Mariam, pro speciali consolatione.

SVscipe, misericordissima mater Dei Maria, seruum tuum ad te de quacumque tribulatione fugientem. Suscipe me Virgo pijsissima, sicut vnicum non habentem consolatorem. Vide Domina mea afflictionem meam, & sinum clementiae tuae aperi mihi. Ecce pulso, clamo, peto, & adoro. Non recedo, nec te dimitto; sed tibi adhærebo, donec miserearis mei. Scio incomparabilem dulcedinem tuam: novi affectum maternalem cordis tui, ex abundantia diuini amoris sic liquefactum, vt desperare de tua consolatione nimis sit forefactum. Ideoque frequentissimè & desideratissimè me confero ad te: vt siue bene siue etiam malè mecum fuerit, semper tuis gratiosis auxilijs merear amicitri, & suauissimis consolationibus oris tui resoueri. Te enim loquente consolatoria, quæ iam poterit cordi inesse tristitia? Aut quomodo illi nocebit inimicus, cui ad te patet semper liber recursus? Inclina itaque nunc benignissima mater humiles aures tuas precibus meis. Inclina illustris virgo hydriam tuam, & da mihi pauillum bibere: hoc est, de copiosa gratia tua, quæ in te latet & exuberat, paruulam mihi consolationem effunde. Est enim pro presenti valde necessaria, & omni tempore acceptabilis, nec vnquam pro paucitate fastidibilis. Tantæ siquidem efficacis est & nobilitatis, etiam guttula stillans ex ore tuo super labia mea: vt eius comparatione vile sit & nihilum omne delectabile in hac vita. Propterea dilectissima M A R I A, diues & larga in donis, in verbis quoque gratiæ mirabiliter suavis: in cuius virginali utero summa habitauit sapientia, vt quàm Spiritus sanctus ab initio consecrauit, Angelus custodiuit, Archangelus docuit, virtus Altissimi ebumbravit, refice me salutaribus monitis tuis. Dic verbum tantum, & consolabitur anima mea. Non peto rem difficilem, nec aliquid impossibile, sed hoc tantum precor, Domina mea, loquere mihi verbum solatiij intimi, quod auditui meo det gaudium & lætitiã. In necessitate mea ad te venio: Eia suscipe me vultu benigno. In hoc cognosceet seruus tuus, quia inuenit gratiam coram oculis tuis: si ei aliquid amicabile protuleris; si consolationem, quam à te expectat, non diu tardaues.

2. Veni

2. Veni charissima Maria, cum melliflua vnctiōe tua, ad visitandum cor meum in tribulatione sua. Quia tu optimè nosti lenire dolores cordis, & ad pacem pristinam reformare. Veni piissima Domina, cum noua Christi gratia: & iacentem seruum tuum erige dextera tua sancta. Veni electa mater Dei, & solitam tuæ miserationis largitatem mihi reuela. Quia, vt cernis, ad nihilum redactus sum: sed tui oblitus non sum, nec obliuiscar in æternum. Veni ergo, veni spes mea, & gaudium meum; dilecta, & dulcis virgo M A R I A. Quia te veniente, & mecum sermociante, omnia pariter bona venient, mala autem longius foris stabunt. O quàm desiderabile, quàm ingens & lætabile mihi erit, audire verbum matris Domini mei Iesu Christi! Sed quale verbum? Verbum vtique pium, dulce satis, & amicum: quod audiuit beatissimus Apostolus Ioannes, à dilecto sibi magistro, filio tuo, quando illi dixit: Ecce mater tua. Hoc ille audiuit à Domino, sed ego idem peto audire à te Domina mea, in spiritu & deuotione mentis. Dic ergo mihi: Ecce mater tua: Ecce ego sum. Ad hanc benignissimam vocem tuam, reconcilescent anima mea: læteturque coram te, sicut lætari solet filius inuenta matre sua. Intret, intret amicabilis vox ista in aures cordis mei, & ex suauis alloquentia oris tui, simul influat spiritualis quædam consolatio Spiritus sancti. Sumat cor meum fiduciam nouam, timor abscedat, ambiguitas non me moueat amplius: nec desperatio per varias tentationes frangat; sed consoletur me verbum istud, quod à te petij audire, & cordi meo attentis commendare: Ecce mater tua. Amplectere nunc anima mea hanc commendationem: amplectere dulcissimam M A R I A M: amplectere Dei matrem, cum paruulo filio suo IESV, præ filijs hominum speciosissimo, gratias illi agendo semper. Quia ipsa est, quæ preces consuevit audire pauperum: nec inconsolatos dimittit, quos perseveranter ad se clamare conspexerit. Hæc est illa Deifera virgo, & virga mystica, quæ ex regali stirpe progenita, diuini floris protulit amigdalum, ipsum Christum, regem ac saluatorem omnium: Cui sit honor & gloria in secula seculorum. Amen.

O R A T I O I V.

Oratio ad B.V. Mariam quacumque tribulatione insurgente.

I. AVE MARIA, gratia plena, Dominus tecum, virgo serena. Aue singularis spes egenorum. Aue benigna mater orphanorum. O Maria quando omnes cali portæ clausæ sunt, & ad Deum vndique mihi accessus denegatur propter peccata mea: Quando omne consilium & robur mentis à me recedit, & in nulla re me
ipsum

ipsum iuuare possum : Quando radium presentis vitæ & anxietas cordis me ita constringit, vt penè nihil in hoc mundo libeat, Quando sol lætitiæ, in noctem transit pauoris & mœstitiæ. Quando cœlestis subtrahitur consolatio, & grauis imminet desolatio : Quando venti tentationum insurgunt, & motus passionum se erigunt : Quando etiam infirmitas improuisa accidit, & alia qualibet aduersitas occurrit : Quando hæc omnia veniunt super me, vbi fugiam, & quò me vertā, nisi ad te benignissimam consolatricem pauperum ? Et quorsum respiciam, vt portum attingam salutis, nisi ad præclarissimam maris stellam, semper fulgentem, & nunquam sui luminis gratiam abscondentem : O MARIA dilecta, & dulcis mater : tu es ista præclarissima maris stella, quæ vnuerfos in te respicientes, & ad te clamantes consolaris, & ad portum tranquillitatis citius perducis. Ad te ergo hodie confugio, & à te iuari suppliciter exposco : quia quicquid volueris, à filio tuo facile impetrabis. Si tu ó gloriosa Domina pro me fueris, quis stabit contra me ? Et si mecum gratiam feceris, quis est qui me repellere queat ? Expande igitur nunc brachia tua super me, vt fugiam sub eis. Dic animæ meæ : Aduocata tua ego sum, noli timere. Sicut mater consolatur filium suum, ita & ego te consolabor. Vox tua hæc est, ó dulcis Maria. Quis det cordi meo eam semper audire ? Quàm dulcia faucibus meis eloquia tua. Loquere, Domina mea, ad cor serui tui, quia audit seruus tuus. Seruus tuus ego sum, & filij tui. Amplius dico, mater mea tu, & frater meus Iesus filius tuus. Fidenter dixerim : Quia non tantum tibi, sed & toti mundo ipsum genuisti. Nolo idcirco matrem mihi vocare super terram : recuso aliam habere, præter te solam Dei genitricem. Non est similis tui in virtute & decore, in charitate & mansuetudine, in pietate & dulcedine, in fidelitate & materno solamine, in misericordia & miserationibus multis. Hodie te eligo & assumo. Hodie me tibi fiducialiter trado, & istud in æternum per te confirmari desidero. Sufficit enim mihi infimo si tecum bene confederatus fuero. Propterea lætabor & consolabor copiosè in te, & nomini sancto tuo magnificè laudes personabo.

2. O quàm pulchra es, & amicabilis Domina mea, sancta Maria, omni gratia plena. Si quis potest stellas cali numerare, poterit & virtutes tuas explicare. Sicut enim exaltati sunt cali à terra, sic vita tua exaltata est super vitas hominum : & splendor gloriæ tuæ, super omnes emicat choros Angelorū. Ascendat igitur nunc pauperula oratio mea, ad ditissimam Dominam meā, & desiderium meum ad te perueniat, vt in conspectu filij tui causam meam pronunties : ante cuius examen nemo ex seipso innocuus inuenitur. O clementissima Domina, propter nimiam charitatem

tem

tem & singularem confidentiam, quam ad te gero, tibi reuelavi causam meam, & amodo tutius reuelabo. Sentio enim de te exire virtutem magnam; & memoriale nominis tui, solatium fore animæ meæ. O dulcissimum nomen Mariæ, nomen vnctionis & gratiæ semper cogitandum, semper nominandum & venerandum. O nomen calicum, & verè angelicum: quod ore Euangelistæ constat fidelibus piè commendatum: Et nomen, inquit, virginis Maria. O sacratissima & omni laude dignissima Maria: Tu porta cæli: tu ianua vitæ: tu templum Dei: tu sacrarium Spiritus sancti. Quicquid igitur pulchritudinis & amœnitatis, in creaturis cerno: quicquid magnum & virtuosum in sanctis Dei confidero, totum tuæ generosæ celsitudini aptare desidero. Quia dignum est, vt me cum omnibus creaturis, ad tuam perpetuam laudationem transferam, quam in specialem matrem, ac fidelissimam aduocatam mihi elegi nunc, & post hanc vitam, ad benedicti filij tui Iesu Christi gloriam promerendam. Amen.

ORATIO V.

Oratio de eximijs virtutibus beatae Ioannis Baptista.

1. O Sanctissime & præclarissime Ioannes Baptista, specialis amicus Iesu Christi, fidelissime præco Dei, & acceptabilis præcursor Domini. O summe venerande & semper amande patrone, magnus & excelsus in latitudine terræ, sed maior in altitudine cæli, vbi nunc inter summos Sanctos luce clariori præfulges, & honore speciali. Tu namque omnium prophetarum eximius vates, priores patriarchas & prophetas ortu temporis secutus es, sed virtutum iubare & meritorum gloria præcessisti. Siquidem velut cælestis quidam Lucifer, à Deo missus in mundum, & æterni regis nostri aduentum, solemque iustitiæ in tenebris exortum, actibus mirabilibus & verbis fide dignis prænuntiasti. Tu ab Angelo Gabriele, in templo Dei annunciatu es. Tu in vtero sanctificatus. Tu Spiritu sancto repletus, & ad vocem loquentis genitricis Dei Mariæ, in vtero materno exultasti. Tu puer, propheta altissimi vocatus es: & muto patri, loquelam diu amissam, sacri nominis tui editione reddidisti. Tu itaque mirabiliter natus, sed multo sanctius es conuersatus. Tu paterna domo, & omni parentela relicta, puer adhuc septennis eremum intrasti: vbi humano solatio destitutus, angelicam vitam vsque ad diem ostensionis suæ in Israel, solitarius exegisti. Tu asperum iter aggressus, vili contentus cibo, & duro accinctus indumento, delicias regum & diuitem molliciem strenuè de-

declinasti. Tu spiritu sancto inspirante, ad ostendendam populo viam perpetuæ salutis, ad agendam poenitentiam, & regnum cælorum consequendum, multa exhortatione euangelizans verbum Dei, fortiter prædicasti. Tu agnum Dei venturum, turbis prædixisti, & quem cæteri ab initio prophetæ verbis, signis, vita, moribus, ac magnis desiderijs, diu præfati sunt; tu fidelissime serue Dei, ac solemniter præcursor, Christum in carne iam præsentem, digito demonstraisti, dicens: Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. Hic est enim, de quo dixi: Tu venientem ad baptismum tuum, Iesum Dei filium tuis sanctissimis manibus, ô venerabilis Baptista, in clypeo Ioannes, summa ut decuit cum reuerentia & tremore, in Iordane baptizasti. Tu patris vocem de sublimi sonantem audisti, Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui. Tu Spiritum sanctum in columbæ specie, super Dominum Salvatorem descendentem ac manentem, beatis oculis conspexisti. Tu summæ Trinitatis ineffabile mysterium, superna reuelatione didicisti: atque Christo Iesu Domino nostro, indubitabile testimonium perhibuisti; quia hic est filius Dei. Sed & Iesus rursus, tam magnificum tuæ sanctitati testimonium reddidit: quale sanctorum aliquis audire, in hac mortalitatis luce, non meruit. Inter natos mulierum, inquit, maior Ioanne Baptista nemo surrexit.

2. O signifer martyrum honorande Ioannes: Tu zelo iustitiæ & amore castitatis efferuens, impijssimi Herodis regis incestum detestabilem, voce imperterrita obiurgasti. Et pro constantia veritatis, tetrum carcerem & dura vincula patienter subiisti: ac demum, ad petitionem mulierum turpissimarum, sanguinem tuum furiosè sitientium, benedictum caput tuum ab infantia Deo consecratum, gladio speculatoris amputandum spontaneus tradidisti. Sicque sanguine proprio purpuratus, & martyrij palma dignus effectus; quasi lampas mundi ardentissima, ad limbum sanctorum Patrum serenus descendisti. Quibus tunc nouum exultationis gaudium intulisti, dum ipsum humani generis redemptorem, in proximo aduentare, pro eruendis ex ore inferni electis, prænuntiares: quem profecto nascendo, baptizando, prædicando, ostendendo, ac moriendo, ut boni nuntij baiulus, in mundo prius præcurasti. O sublimissime virorum sanctorum, quomodo te magnificem & prædicem, penitus ignoro. Ita diuitem enim & magnum in omni gratia sanctitatis te inuenio, ut in omni choro sanctorum, singulariter splendidum ac decoratum gloria conspiciam. Imò nec præ splendore excellentis gloriæ tuæ, satis iam queo te conspiciari: sed neque ad plenum tuam dignitatem admirari sufficio. Vbi que enim nomen tuum volitat:

& in omni Ecclesia, laus sancti Ioannis Baptistæ excellenter claret. Si inter Angelos te quæsero, Ioannes par Angelis, & socius Angelorum, atque homine maior rectè prædicatur. Si inter Prophetas, etiam plus quàm Propheta, Christo teste, diceris. Si inter Apostolos, Apostolorum vox & euangelij primicerius dignissimè nominaris. Si inter martyres, tu fortissimus athleta martyrum nobiliter decantaris. Si inter Confessores & Doctores, tu almus Christi confessor ac doctor præclarus iure appellaris. Si inter virgines, tu virgo purissimus, virginis legatus & cognatus, legitime comprobaris. Si inter monachos & eremitas, tu deuotus eremicultor, ac monachorum sanctus institutor demonstraris. Si inter innocentes & puros, innocentiore & puriore homo tibi similis non est inuentus. Si inter pœnitentes & abstinentes, tu cunctos primos austeritate vitæ & sinceritate conscientie præcedis.

3. O virum sanctissimum, super omnes & in omnibus laudabilem, Deo charissimum, Angelis acceptabilem, & hominibus valde amabilem. O ardens & lucens lucerna omnipotentis Dei, terram illuminans, cælum lætificans, peccatores conuertens, iustos conseruans, lapsos erigens, stantes roborans, omnesque pariter ad Deum trahens, atque in cæleste regnum perducere affectans, Esto (quæso) pie memor mei, & tuis sanctis precibus apud districtum iudicem, omnium peccatorum mihi indulgentiam impetra: atque virtutum germina in me satage plantare: quatenus liberatus à vitijs omnibus, Spiritus sancti vnctione efficiar dignus, atque post huius mundi varia discrimina, ad perpetuam beatitudinis portum, te suffragante, merear saluus peruenire. Subueni mihi precor obnixè, columna præsidij cælestis, in hora mortis imminenti, & pro salute indigentis seruuli tui, verbum bonum & placabile, apud regem Angelorum potissimè amicorum eius, loquere confidenter. Vt quem propriæ actionis pondus maxime grauat & perterret, tuæ sanctissimæ orationis scutum ab hostium insultatione defendat: & per tua gloriosa merita, anima mea de carcere carnis egressura, occurrentibus beatis Angelorum choris, ad æternum cæli palatium feliciter ac securè transire mereatur. Amen.

ORATIO VI.

Oratio de privilegijs præcipui amoris beati Ioannis Euangelista.

X. **A** Ve dulcissime Ioannes apostole. Ave sanctorum Euangelistarum altissime. Ave sancte Marię matris Iesu custos fidelissime. Saluto te deuotis animi mei obsequijs. Honorifico te extotis cordis mei præcordijs. Inuoco te affectuosis precibus & suis spiritijs.

spiritus. En cupio laudes tuas personare; desidero virtutes tuas enarrare: affecto magnalia tua predicare. Quæso ergo te piissime Apostole, dignare me laudare te virgo sacratissime. Tu es enim dilectus ille discipulus, & inter ceteros magis dilectus, quem de seculi nuptijs, ad cælibem vitam attraxit Iesus Dei filius: & pro carnis illecebris, cælestibus te repleuit charismatibus. Tu pro amore Iesu, parentem in nauis cum retibus reliquisti, & cælestem patrem cum Iesu filio eius inuenisti. Tu Dominum Iesum, euangelium regni cælestis predicantem, sequi non es fatigatus. Tu signis illius mirabiliter es delectatus. Tu doctrinis eius & salutaribus monitis, crebrò es informatus. Tu in persecutionibus eius, & opprobrijs sibi illatis, vehementer compassus fuisti. Tu cum Iesu in montem Thabor, ad videndam claritatem corporis eius, ascendisti. Tu ex auditu paternæ vocis, in excessu mentis raptus, penè à magnifica gloria defecisti. Sed tamen ex hac stupenda visione in agnitione filij Dei multum profecisti.

2. O facer & nimium felix Apostole: quanta tibi de Iesu tuo fuere reuelata, quæ mens humana infimis dedita nec capere potest, nec sentire. Quare te rogo Ioannes dulcissime, ora pro me feruentissime: quatenus totum seculum, cum suis vanitatibus & delectationibus vniuersis, valeam ex corde funditus relinquere; atque salutaribus Iesu doctrinis, quibus inebriatus es, me interitis accende, vt spretis & oblitis omnibus terrenis, ad montem virtutis, & purioris vitæ celsitudinem, te adiuuante valeam expedite ascendere. Cuncta enim vana sunt & nulla, quæ in hoc seculo videntur concupiscibilia. Idcirco quidem Christus, æterna Dei Sapientia, tibi reuelauit suæ claritatis gloriam, sanctis in futuro donandam: quatenus his visis secretis cælestibus, ad subeunda pro nomine eius qualibet aduersa igniretur: nec deficeret laceffitibus verberibus, aut iniurijs. Tu etiam appropinquante termino passionis, quo de hoc mundo ad patrem Christus erat transiturus, ad parandam cœnam agni paschalis, in ciuitatem cum Petro emissus es. Vbi cœna facta sancta, pius Dominus & humilis magister, tuos tibi ac reliquorum discipulorum suorum dignatus est lauare pedes. In hoc magnum præbens dilectionis suæ signum, nec non deuotæ humilitatis memoriale relinquens exemplum. O venerande Ioannes Apostole, conuiuia regis æterni, ad latus residens dilecti magistri. Tu es ille dilectus discipulus, qui in hac cœnâ perpetuo memoranda, supra pectus IESV dulciter recubisti, & dixisti: Domine, quis est, qui tradet te? Qui mox ob indicium præcipui amoris, tibi secretè personam intimaui sui traditoris. Ille (inquit) est, cui ego intinctum panem porrexero. O verè singulari-

ter

ter prædilectum Apostolum, & inter ceteros dilectos discipulos, ampliori castitatis gratia, ac familiaritatis dono insignitum, cui ceteris tacitum, reuelatur in aure verbum.

3. O dulcissime Ioannes, quanta tunc de pectore Iesu traxisti arcana sapientiæ. Testantur sacra euangelij tui fluentia, toto orbe terrarum diffusa: quòd magno quodam præfagio futura gratia, supra pectus I E S U, caput tuum amicabilem reclinasti, vnde tibi tanta emanauit affluentia doctrinæ cælestis. Obsecro te sancte Apostole, dulcis amice Christi, refice esurientem animam serui tui, suauitate eloquij diuini: meque fac sepius interesse cæne Iesu, & pulcherrimo illo sermone delectari: quem Dominus Iesus nonisimè edidit coram discipulis, & tu ad legendum nobis clarissimè scripsisti. O precioso & amande discipule: tu egresso Iesu, trans torrentem Cedron ipsum cum reliquis discipulis secutus es ad hortum. Tu in secretum orationis locum, ab ipso specialiter cum duobus assumptus es. Tu Domino Iesu à iudeis capto & ligato, post ipsum sequi vsque in atrium summi Pontificis non trepidasti, & dilectum consortem tuum Petrum introduci fecisti. Amor siquidem Iesu, vos pariter illum præ ceteris audaciùs sequi fecit: sed humana fragilitas nondum valida mortem ferre, fugere compulit ac timere. Sicque Iesus solus permansit in passione sua à notis derelictus: quia sic voluntas Patris fuit, vt innocens occideretur pro nocentibus.

4. O beatissime Ioannes apostole, tu IESU ad mortem crucis damnato, ac multis vulneribus sauciato, vsque ad locum crucifixionis, ipsum tristi mente & flebili vultu prosecutus es, Virgine Maria mœstissima matre eius tecum pariter comitante, cum pia Magdalena, præ dolore iam penè deficiente. Verè in hoc apparuit ingens vis amoris tui, & maternæ compassionis cordialis affectus: quòd Iesu in cruce demum suspenso, & matri virgini gladio doloris vulneratæ, tam proximè & firmiter astitisti. Ideoque & in extremo constitutus spiritu, Christus tibi matrem suam specialiter commendauit: vt virgo virginem seruares, & de reliquo, in necessitatibus illius curam gereres, ac studio officiosissimæ charitatis, tanquam propriæ matri, ei filialiter deseruires. O fidelissime & castissime custos beatissimæ matris Christi virginis Mariæ, cubicularius sponsi ecclesie, thesaurarius regis æterni: qui post Christum, quasi alter subdelegatus es filius, tibi commissa est arca Dei, continens manna cæleste: tibi seruanda creditur porta cæli lucida, per quam introiit rex gloria, cum idem in Cruce moriens ait: Ecce mater tua. O mater tua, mater Dei, mater alma, mater in æternum benedicta; tibi commissa, tibi credita, tibi associata. O quis mihi det talem habere

ma-

matrem, & talē cum ea custodem: quibus tute valeam pauperulā animam meā committere protegendam: ne in hora exitus terribilis me perterreat seuerus ille inimicus. O bone & clemētissime Iesu, memento mei in nouissimis meis: & dum mihi subtrahitur vox carnis, & omnis sensus deficit, tūc pia me muniat oratio tuā dilectissimæ matris: & B. Ioannis Apostoli fida custodia, mihi potenter assisat. Eia mater pia & misericors virgo Maria, rogo te per filium tuum charissimum, & eius Apostolū tibi in Cruce commendatum, subueni mihi in omni loco & hora, maxime in extremis agonizanti: quæ dilecto filio tuo Iesu, cū B. Ioanne & Maria Magdalena, astitisti. O dulcissime Ioannes Apostole, clemens custos & fidelis semper amice, prōtege me armis militiae cælestis, & signo sanctę Crucis, Christiani nōminis inimicum à conspectu meo repelle; meque in Iesu nomine libera, cū horrida mortis ingruit hora. O duæspeciosæ oliuę, summæ pietatis & misericordię; ego me vestris intercessiōibus & perpetuæ protectiōni deuote commendo: vt omnibus hostibus remotis, ad Christi regnum me vobiscum feliciter perducatis. Amen.

ORATIO VII.

Oratio de laudibus S. Thomæ Apostoli.

I. **A**ue gloriose Thoma Apostole, omni laude & honore dignissime. Aue illustrissime predicator Euangelicę veritatis, lux & decus Ecclesię vniuersalis. Aue seruentissime amator Christi, cuius sanctissimū latus tāgere meruisti. Aue lucidissime contēplator abyssalis veritatis, profundissime penetrator Trinitatis, certissime explorator glorię humanitatis. Aue solidissime confessor fidei, magnifice reparator fidei, validissime propulsator omnis dubietatis. Aue clarissime illuminator hominū, qui potentissimum Indię regnum, signis ac doctrinis conuertisti ad Dominum. Aue eximie patrator miraculorum, mortuos suscitans, leprosos mundans, cęcos illuminans, dæmones fugans, & omnem infirmitatem in Christi nomine curans. Aue sapientissime architector cælestis fabricę: qui pro terreno palatio, parasti regi Indorum perpetuam mansionem in cælo. Aue purissime zelator castitatis, altissime laudator virginittatis, honestissime conseruator integritatis, deuotissime venerator sacerdotalis dignitatis. Aue perfectissime contemptor diuitiarum, largissime distributor elemosynarum, benignissime refector pauperum, solemnissime ædificator ecclesiarum. Aue patientissime tolerator persecutionum, infatigabilis laborator pro salute anima-

P d d

rum

rum, fidelissime pastor credentium populorum. Aue fortissime athleta martyrum; debellator demonum, extirpator errorum, destructor idolorum, victor tyrannorum, flammam superans, incendia non sentiens: qui pro amore Christi gladio transfixus, vitam gloriosa passione terminasti. Amen.

ORATIO VIII.

Oratio de meritis & virtutibus S. Thomae Apostoli.

I. **O** Summe, venerande, & semper amande patrone S. Thomae Apostole Christi, Iesuque electe discipule, supplices ad te preces cum desiderio effundo: & per quotidiana oris mei obsequia, tua gloriosa imploro suffragia. Fac te mihi exorabilem, & cordi meo exhibe te semper amabilem: ut laus tua ex ore meo nunquam deficiat; sed de die in diem noua deuotione excitetur. Perueniat mens in oratione, & in meditatione mea ignis diuini amoris accendatur: atque in veneratione tui sancti nominis, omnia interiora mea dulci iubilatione repleantur. Tu es enim electus discipulus Iesu, & meus dilectus Apostolus, quem mihi specialem in patronum & aduocatum elegi: cui etiam animam meam custodiendam, & rotam vitam meam protegendam, fideliter & deuote committo. Tu plurimum potes apud regem gloriae. Ideoque precor te; memor esto mei peccatoris, tuis sanctis precibus, faciem placando pie conditoris. Tu a Deo patre aeternaliter praecognitus es & electus, tu a filio eius unigenito, incarnato temporaliter, vocatus es, & Apostolico ordini insertus, praedicationis officium fideliter adimplesti. Te Christus ore proprio instruxit, mellifluis colloquio confortauit, in fide recta fundauit, & corporali sua praesentia frequenter latificauit: tu a Christo multa signa fieri beatis oculis conspexisti: tibi etiam virtutem faciendi miracula, infirmos curandi, demonesque pellendi, contulit potestatem. Tu omnibus relictis, Iesu vestigia ardentem es secutus, paupertatem eius humilitatemque libenter amplexando. Tu opprobria Iudeorum, odium quoque mundi, ab amatoribus huius seculi, cum Iesu patienter tolerasti. Quin etiam cum Christo lapidari & mori paratus fuisti, ita loquens ad condiscipulos: Eamus & nos, & moriamur cum illo.

2. Tu in cena dominica ad mensam Christi, tanquam vnus ex caelestis regis conuiuiis, cum Apostolis coenasti: atque post agnum typicum, sanctissimum Christi corpus & sanguinem, de sanctis & benedictis manibus eius, plena fide & magna reuerentia
acce-

accepisti. Tu ibi à Christo summo sacerdote, ad tantum mysterium celebrandum, in sacerdotem noui testamenti consecratus es: & à summo pontifice Iesu, in pastorem & episcopum animarum fidelium ordinatus. Tibi Christus tuos dignatus est lauare pedes, exemplum tradens suæ maximè humilitatis, perpetuè dilectionis insigne; docens & tali mysterio, affectus animæ à vitijs esse mundandos. Tu de Christi traditione, discessu, passione, ac morte, quam palam prædixit, vehementer contristatus es: paratum habens animum, & in carcerè & in mortem cum ipso transire: quemadmodum & ceteri omnes discipuli dixerunt. Vnde, quod tunc dispensatiuè tuo negatum fuit affectui, postea feruentius triumphali passione consummasti. Tu Christo sermocinante, & multam consolationem aduersus mundi pressuras proferente, ipsum de transitu suo ad patrem, fiducia deuotæ mentis interrogasti, dicens: Domine, nescimus quò vadis, & quomodo possumus viam scire? O quantus ferror amoris cordis tui, ad sequendum iter dilecti magistri! Respondit tibi dulcis Dominus & magister. Ego sum via, veritas, & vita. Nemo venit ad Patrem, nisi per me. O beatissime Thoma, quàm sublimè meruisti responsum: quàm sacrum & profundum audisti mysterium. Tibi Christus seipsum reuelauit, tibi viam ad Patrem ostendit, se vnum cum Patre esse docuit, ac vitam æternam se daturum diligentibus se promisit. Tu quoque hymno dicto, cum Iesu in monte oliuarum exiisti: & appropinquante traditionis hora, de captiuitate illius & alligatione, mœstissimus remansisti. At ille, qui pro mundi redemptione pati venerat, mortis subire supplicium non recusauit. Nec ultra triduum, à mortuis resurgere distulit; sed die tertia discipulis glorificato in corpore apparuit, & die octaua tibi specialiter suæ humanitatis præsentiam indulsit.

3. Signa victoriosæ passionis ostendit, ad palpandum se inuitauit, manus ac latus vulneribus sacris insignitas, ad tangendum patenter præbuit: & de pectore tuo, omnem dubitationis serupulum eduxit. O sacer tactor vulnerum Christi. Quantam gratiam & dulcedinem de vulneribus saluatoris traxisti. Ex tactu quippe veri corporis Christi, fidem resurrectionis recuperasti, spem veniæ recepisti, & ampliorem charitatis feruorem denuo conquisisti. In latere Christi, reconciliatus es: in palpatis vulneribus, totus sanatus es, & Christo intimè copulatus. Ex aperto latere Christi, latitudo tibi influxit diuinæ charitatis: ex sacro tactu stigmatum, certitudo tibi infulsit clarificatæ humanitatis. Tu ex dubio, factus es certior: ex tactu, firmior: ex visu, iucundior: ex auditu sermonum, doctior.

doctior. Nil ergo tibi dubitasse nocuit, quando tot signa credulitatis inde prouenerunt. O fortissima columna cœtus Apostolici, quàm validis probationibus fidem nostram roboras: quàm libenter rectè credentes suscipis: quàm misericorditer infirmis compateris: quàm maximè in fide titubantes erigis; ac tuo exemplo, ne desperent, dulciter consolaris. Tu fidei nostræ scutum inexpugnabile. Tu ancora spei nostræ firmissima. Tu charitatis lucerna. Tu castitatis speculum. Tu iustitiæ norma. Tu virtutis splendor. Tu miraculorum gloria. O lampas Ecclesiæ ardentissima, celestis gratiæ balsamo repleta: quàm feruida sunt, & uerbim fragrantia tuæ fidelissimæ confessionis verba. Deum enim verum confessus es & hominem, quando dilecti magistri latus tetigisti, dicens: Dominus meus, & Deus meus. O amantissimè & dulcissimum verbum, plenum fide, auditu iucundum, delectabile ad ruminandum. Verè totus in admiratione raptus, totus in amore liquefcens, totus diuina dulcedine inebriatus fuisti: cum redemptoris nostri arcana intrasti, & de dominici lateris fonte, dulcissimum fidei verbum reportasti, dicens: Dominus meus, & Deus meus. O quàm salutaria medicamenta, in aperto Christi latere inuenisti! Quàm mellifluum æternæ sapientiæ gustum de fontibus saluatoris hausisti!

4. Beatus es S. Thoma Apostole, & benedictus sermo oris tui: qui summam salutis nostræ, & æternæ redemptionis pretium, in passione Christi & resurrectione nobis demonstraisti. In Christi siquidem passione, salus nostra & redemptio: in resurrectione eius vita nostra, & perennis spes gloriæ. Huius beatissimæ resurrectionis dominicæ tu factus es testis veracissimus: sicut Ioseph sponsus Mariæ virginis, custos virginitatis eius fuit, & testis fidelissimus. Ioseph ab Angelo doctus est de mysterio incarnationis, tu ab Angelorū Domino de veritate resurrectionis. Ille iubetur Mariam coniugem suam accipere, tu Christi gloriosam carnem iuberis tangere. Ioseph post reuelationem Angelicam, beatam Mariam in suam accepit reuerenter custodiam: tu post compertam Domini apparentiam, clariorem accepisti fidei intelligentiam, & insuperabilem euangelizandi constantiam. Maria Magdalena amoris plena, Iesum tangere voluit, & prohibetur: tu Christum sine prohibitione iuberis tangere, vt fides tua firmaretur, & desiderium cordis tui citius impleretur. Ex certa causa mysterij, illa à tactu pedum ad modicum tempus suspenditur: vt prudentiam disceret, & Christum non iam secundum carnem quæreret. Tu statim viso Domino, ne diutiùs dubitans maneres, ob necessarias causas, & pusillorum fidem instruendam, à sacra loca vulnerum, dexteram tuam porrexisti, dicens:

Do-

Dominus meus, & Deus meus. O felix Apostole, cui omnia e-
dunt ad gloriam, & maiorem diuinitatis Christi cognitionem
capessendam. Tum etiam cum S. Petro & Ioâne ac alijs bis binis
discipulis ad piscandum in mari Tiberiadis, vt lætus sodalis nauē
ascendisti: ibique Dominum manē in littore stantem aspexisti;
quod iusserat, fecisti: & de magna piscium captura cum discipu-
lis lætatus es: & de pane Christi assoque pisce, ibidem diuinitus
paratis, Domino ad conuiuium exhortante, iucundè refectus es.
Tu Dominum Iesum, postquam multis apparitionibus, varijs si-
gnis & documentis, suam declarauerat resurrectionem, ad cælos
sursum ferri ac Patris dexteram potenti virtute petere aspexisti;
sanctos Angelos quoque, in vestibus albis vidisti apparenter as-
sistere; & his qui simul aderant ad tam grande spectaculum, de
secundo Christi aduentu audisti, reuerēdæ maiestatis verba præ-
nuntiare, dicentes: Sic veniet, quemadmodum vidistis eum eun-
tem in cælum. Tu Christo assumpto in gloria Patris, statim re-
gressus es cum gaudio à monte Oliueti, in locum cœnaculi gran-
dis: vbi Dominus pascha solemniter celebravit cum discipulis &
ianuis clausis post resurrectionem eis apparuit: ac tibi etiam sua
sacra vulnera palpanda exhibuit. Ibi que cum Maria matre Iesu,
& Apostolis eius, familiariter de virtutibus & actibus saluatoris
contulisti: atque deuotis insistendo precibus, Spiritus sancti ad-
uentum magno cum desiderio expectasti. Tu in die sancto Pen-
tecostes, Spiritum-sanctum in linguis igneis accepisti: & omniū
linguarum scientia plenissimè imbutus es: omniumque celestium
virtutum charismatibus largissimè repletus, ac tanto fidei etiam
calore accensus; vt omni metu Iudæorum excluso, verbum Dei
cum fiducia predicares, & testimoniū resurrectionis Iesu Chri-
sti magna virtute perhiberes. Tu spiritu fortitudinis indutus, &
patientia clypeo præmunitus, nec pontificum minas, nec magi-
stratum potentiam expauiisti: sed Dei obedientiam mandatis
principum prætulisti, eligens potius pro nomine Iesu contume-
liam pati, carcerem quoque ac mortem subire, quàm verbum
Dei coram plebe reticere.

6. Tu Spiritu-sancto inspirante per diuersas regiones Euāge-
lium seminasti: ac tandem Christo tibi apparente, ad Indiā lon-
gè transmissus es. Vbi maximum fructum populorum Domino
acquifisti, multis gloriosis signis & prodigijs Euangelicam veri-
tatem confirmando. Tu diuina providentia disponente, tres san-
ctos reges magos venerandos, qui Christum natum stella duce
visitauerunt, perfectissimè de actibus Christi, de passione eius ac
resurrectione, atque de cunctis fidei mysterijs informasti: quos
& sacri baptismatis fonte ablutos, & in Christo renatos, prædicē-

te Dei gratia in sacerdotes & archipræsules deuotè consecrasti. Tu plures per Indiam ecclesias, cum idoneis & probatissimis ad celebrandū ministris instituisti: & prædicationis verbo diligenter insistendo, ope etiam curationis fidelium animos, vt pius pastor, à terrenis ad cælestia subleuasti. Tu contra varios animarū languores, salutaria adhibuisti virtutum remedia, atque perpetuis paradisi gaudijs corda mœrentium, vt spiritualis medicus, studuisti clementissime consolari. Tu largissimus in pauperes, nihil de terrena substantia concupiscendo. Tu misericors super peccatores, nullum propter enormitatem criminum despiciendo, sed omnes ad emendationem vitæ, pia admonitione exhortando, gratissimum Deo sacrificium, de animarum lucro, suppliciter obtulisti. Tu serenus aspectu, moribus disciplinatus, verbis discretus, actu strenuus, humilis corde, corpore castus, sublimis intellectu, oratione deuotus, lachrymis profusus, meditatione purus, prædicatione feruidus, contemplatione crebra ad Deum suspensus fuisti. Tu meritis locuples, virtutibus eximius, conuersatione sanctus, fama clarus, signis mirificus, plenus Spiritu sancto & gratia: Deo dilectus, ac hominibus multum venerabilis apparuisti. Tu post multos labores, & varia pro Christo tolerata certamina, ad æternam meruisti cōscendere requiem beatorum. Ibiq̄e perfrueris claritate diuina, & pura mentis intelligentia Christum in sua speculari gloria: certus iam de æterna patris mansione, ac felici deitatis visione: de qua ante passionis horam, ad Patrem orans dicebat: Pater, quos dedisti mihi, volo, vt vbi ego sum, & illi sint mecum: vt videant claritatem meam, quam dedisti mihi.

6. Gaude beatissime Thoma Apostole, ad mensam Christi residens in regno patris eius, non bibiturus vltra de calice vitis terrestri, nec mortem gustaturus in æternum: quoniam hora persecutionis transijt, nox tentationis abiit, & potestas tenebrarum ad nihilum redijt. Iam princeps mundi huius eiectus est foras, iacet sub pedibus tuis, deuictus est cum suo tyranno, & tu exultans sublimiter coronatus in cælo. Iam fulges in choro Apostolico, vt sidus clarissimum: & inter agmina beatorum martyrum locum obtines dignissimum. Iam de multiplici laborum tuorum fructu lætaris: & de copiosa fidelium turma, quam tecum ex ore inferni traxisti ad cælum, vt potens miles, peracta gloriaris victoria. Lætetur & congaudeat gloriæ tuæ sancta mater Ecclesia: & pro tuarum magnificentia virtutum, solemnes Deo referat grates ac laudes. Gratuletur speciali deuotione inclyta gens Indorum sacri corporis tui dotata reliquijs venerandis: & cuncta per orbem concio Christianorum tuis gloriosis muniatur suffragijs

fragijs. Vale glorioſe ac ſemper honorãde Apoſtote Thoma: impetra gratiam ſeruis tuis, & in aduentu diſtricti iudicis aſta fideliter iudicandis, cum interuentu piæ Dei genitricis Mariæ virginis, cuius fructus ventris æternaliter ſit benediãtus. Amen.

Collecta.

7. **D**eus, qui B. Thomæ Apoſtolo tuo, poſt reſurrectionem tuã apparuiſti, & ei vulnerum tuorum cicatrices ad palpãdum præbere dignatus es: concede nobis, glorioſis eius meritis & precibus, fidem rectam firmiter tenere, atque paſſionis tuę ſacra ſtigmata in mente iugiter portare: quatenus tua ſanãta veſtigia ſequendo, ad reſurrectionis gloriam peruenire mereatur. *Qui uiuis & regnas Deus.*

Collecta.

8. **D**omine Ieſu Chriſte, illuminator mundi, & dator vitæ æternæ: qui B. Thomæ Apoſtolo, ac dileãto diſcipulo tuo, in cœna reſpondiſti: Ego ſum via, veritas, & vita: da nobis eiufdẽ ſanãtiſſimi Apoſtoli tui interuenientibus meritis, per humanitatis tuæ humilitatem, ad diuinitatis aſcendere maiẽſtatem: nec non cœleſtis menſæ in regno tuo participes effici. *Qui uiuis & regnas Deus, per omnia ſecula ſeculorum. Amen.*

Collecta.

9. **D**eus, qui B. Thomam Apoſtolum tuum, ad prædicandum gentibus fidem, ad Indiam longẽ tranſmiſiſti, & multorũ miraculorum gloria ipſum ſublimiſti; da cunãtis fidelibus tuis, ſuffragia eius implorantibus, vt in fide inueniantur ſtabiles, & in opere efficaces. *Per Chriſtum Dominum noſtrum. Amen.*

O R A T I O IX.

Oratio de magnis priuilegijs beatiffime Mariæ Magdalena.

Iſalue beatiffima Maria Magdalena, à Chriſto prælecta & vocata, multis ac magnis diuinæ familiaritatis priuilegijs ſublimata. Te veneror & collaudo, te humiliter inuoco & exoro, te affectu ſinceriffimę deuotionis amplector & amo. Quoniam Ieſus æternus amor te dilexit plurimum, & ad cœleſtis vitæ traxit faſtigiũ. Tu es illa nobilis & famoſiffima Maria Magdalena, de qua ſacra nobis pandunt Euãgelia, multa pietatis & ſan-

critatis opera. In te peccator spem veniæ, iustus vnctionem gratiæ, apud fontem concipit misericordiæ. Tu es enim illa quondam nominata peccatrix, sed nunc sancta & millies felix: quia repente de caelo respexit Dominus, & altissimus dedit vocem suam, immutando tibi cor alendi, vt contrita & humiliata venires ad pœnitentiam: iustificata verò & consolata, redires cum pace in domum tuam: nec iam vltra esses peccatrix, sed ardētissima amatrix Iesu Christi. Tu es igitur illa sancta Maria pœnitens & lachrymosa femina, quæ pedes Domini lachrymis inundantibus rigasti, capillis terxisti, crebris osculis strinxisti, preciosoque vnguento vnxiisti: tot offerens Deo holocausta, quot prius habuisti vite delectamenta. Accepit benignissimus Dominus tuam gratanter pœnitentiam, dicens: Remittuntur tibi peccata tua: & Fides tua te saluam fecit, vade in pace. O dulcissimum & piissimum verbum, fiducia & gratia plenum, omnibus pectoribus adoptandum! O cœlestem medicum, misericordem, patientem, & humilem! qui cum sit omnium altissimus & sanctissimus, non est tamen dedignatus tangi peccatricis manibus. Gaude igitur beatissima Maria, pro tam copiosa Dei clementia. Ora pro peccatis meis, & pro omnibus qui peccatorum foueam incidimus: vt diuina misericordia, te interueniente, non solum nos in ore Leniathan ire prohibeat, sed ab ore eius etiam redire concedat.

2. O Maria tu es illa religiosa & benedicta femina, quæ Dominum secuta es per ciuitates & castella, ministrando ei de facultatibus tuis, qui erat omnium rerum creator & dator. Vnde ipsum aliquando hospitio suscepisti, cum venerabili sorore tua Martha. Quæ cum sollicita esset in ministrando, de otio tuo conqueri cœpit. Sed Dominus pro te respondit, sicut sapius faciebat, plus recommendans tuum otium, quàm Marthæ negotium. Maria (inquit) optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea. Rogo iam te, ô felix & cœlestis Maria, fac me huius optimæ partis participem: vt post hanc laboriosam vitam, perueniam ad æternæ contemplationis quietem. O Maria, tu es illa fidelissima & charissima Lazari soror, quem à mortuis resuscitauit Dominus & saluator noster. Ibi namque pius Dominus, tuis lachrymosis precibus, sororisque tuæ anxij querimonijs, in tantum compassus est, vt lachrymas funderet: ostendens, quàm verè nobis in sua humanitate coniunctus esset. Quæso te piissima Maria, Christo familiaris & dilecta, esto mihi supplex exoratrix pro gratia, quæ est animæ vita: vt in ea viuere & mori merear, ac in futura resurrectionis gloria cum Sanctis resuscitari.

3. O Maria, tu es illa odorifera vnguentaria, quæ in domo Simonis leprosi vnixisti secunda iam vice pedes Domini Iesu, & solita deuotione liberior effecta, super caput recumbentis preciosum vnguentum largius effudisti. Tunc impleta est domus ex odore vnguenti: sed & nunc quotidie impletur, ex virtutis tuæ fragrantia tota Ecclesia Dei. Vtinam & ego indignus peccator, tam sancti & miri odoris liquore, in interiori thalamo cordis, ad modicum perungi merear: quatenus omnis foetor vitiorum expellatur, & virtutum suauitas in me meritis tuis accendatur. O Maria, tu es illa infatigabilis imitatrix passionis Christi; quæ Dominum baiulantem sibi crucem à longè secuta es per portam Hierusalem; dolens & mœrens nimis, propter ipsius ignominiosam mortem, quæ nullius culpæ habuit maculam: nec non propter benedictæ matris eius doloris vehementiam. O quàm libenter illam crucem portasses post Iesum, si admissa fuisses! Veruntamen iam in cruce suspensio astitisti cum matre eius, & discipulo dilecto. Tandem eo sepulto, noua tristitia orta est in corde tuo. O quantus luctus omnium amicorum Christi; quanta præcipuè lamenta sanctarum mulierum! Illæ tamen plus omnibus fleuerunt, quæ præ cæteris cordaliùs amauerunt, scilicet Maria mater Domini, & Maria Magdalena.

4. Quis mihi peccatori arido ligno, fontem det lachrymarum: vt plangam saltem vna hora diei, passionem Domini mei Iesu Christi, cum Maria Magdalena, deuotis & amorosis lachrymis plena. O Maria audi vota mea etiam hac vice, vt discam tecum lachrymari. O sancta & præfulgida Maria, tu es illa feruētissima visitatrix sepulchri Domini: quæ valde manè ante solis ortum, cum aromatibus ad monumentum venisti. Ibi sanctos Angelos dominicę resurrectionis testes vidisti. Sed parum tibi fuit Angelos videre, nisi & Angelorum Dominum videres. Propterea foris ad monumentum stabas, & plorabas, quia ablatum putabas. Iterum te inclinabas, & introspiciebas: quia amanti non sufficiebat semel quæsisse. Sed ô Maria noli diutius flere, ecce surrexit auctor vitæ, & tu eris nuntia tantę gloriæ. Quod & ita factum credimus, & Deum in te glorificamus. Surgens enim Iesus manè prima sabbati, primò apparuit tibi, & tu cæteris gloriam resurrectionis eius nuntiasti. Facta es ergo apostolorum apostola, & inter tres feminas illustrior & prima. Nūc humiliter vestigijs tuis prostratus peto, vt intercedas pro me, & pro omnibus te diligentibus & venerantibus, tibi congaudentibus de donis & priuilegijs tuis: quibus Dominus & Saluator noster, mirificè te glorificauit, benedixit, & exultauit. O felix Maria, ô pia patrona, memento mei in hac hora, & in separatione vltima,
quan-

quando anima mea Deo erit presentanda. Amen.

Collecta.

5. **D**eus, qui B. Mariæ Magdalenæ poenitentiam clementer suscepisti: & ei post peccatorum veniam, gratiam tuam copiosius infudisti; tribue nobis, eius intercessione, mala nostra distinctè plangere, & post planctum spe veniæ respirare, ac æternæ vitæ perceptione lætari. Qui vivis & regnas Deus.

O R A T I O X.

Oratio de virtutibus & moribus nobilissima virginis Agnetis.

1. **G**audere Agnes virgo Christi, quæ in mundo dum fuisti, Iesum dilexisti. Gaude Agnes virgo mitis, quæ moribus redimitis Deo placuisti. Gaude Agnes gemma castitatis, quæ candorem tuæ puritatis nunquam amisisti. Gaude Agnes pulchra facie, quæ à nulla mundi specie vinci potuisti. Gaude Agnes rosa speciosa, quæ accepta morte preciosa calos conscendisti. O piissima & dulcissima Agnes, pietati tuæ intimè supplico, charitati tuæ me integrè trado, orationibus tuis me devotè commendo. Exaudi seruum tuum ad te clamantem, tibi servire cupientem, tuis laudibus insistentem, & te sincerissimo corde diligentem. In te invenio, quod amo: in te cerno, quod cupio: in te lego, quod stupeo: in te confidero, quod laudo. Tu speculum castitatis: Tu decor virginitatis: Tu splendor fidei: Tu ornamentum domus Dei: Tu Angelorum gloria, nobis exemplum sanctimonie. Tu amatrix devotorum, gubernatrix viatorum, nutrix infirmorum, effugatrix vitiorum, suscitatrix tepidorum. Tu Apostolorum filia: Tu Martyrum socia: Tu confessorum amica: Tu virginum soror: Tu viduarum honor: tu continentium patrona.

2. O virgo mitis, humilis, & devota. O virgo prudens, innocens, & casta. O virgo præclara, cuncta despiciens terrena, quasi stercora. Non aurum, non divitias, non possessiones, non familias, non nuptias seu quaslibet delicias attendisti; sed amorem Christi omnibus, quæ in mundo sunt, præposuisti. Igitur facta es Christo nimis chara, & eius sponsa à cunabulis consecrata. Nobili etiam ex genere Romanorum, sed nobilior fide & pudicitia splendisti. Fecit tandem amor Christi immensus, ut pro ipso subires ignem & enssem. Dulce & optabile tibi fuit pro Christo mori: quia tuam animam præstolabantur Angeli sancti, ut eam perferrent ad gaudia paradisi. Cum palma igitur decorata Martyrum thalamum es ingressa cælestis sponsi. Quem quæso pro
me

me exorare digneris, vt mihi salutem mentis & corporis tribuat, tentationes diaboli compescat, carnis desideria extinguat: seculi vanitatis auferat, à societate mala custodiat, bonis & sanctis me iungat: per viam mandatorum suorum me dirigat, spatium veræ poenitentiae & emendationem vitæ concedat; indulgentiam & remissionem omnium peccatorum mihi tribuat: gratiam & consolationem Spiritus-sancti cordi meo frequenter infundat: ab omni malo abstinere, omnibus virtutibus adherere faciat: finem bonum, & felicem mortis horam inuenire, propitius adiuet: lætam & securam viam euolandi ad cælestem habitationem parat. A sanctis Angelis suscipi me iubet, ac in æternæ beatitudinis aulam introducat. Vbi omnium sanctorum gaudijs sociatus, merear iucundum vultum gloriæ ipsius sine fine speculari. Amen.

D E

MORTIFICATA VITA PRO CHRISTO.

I. **M**oriosus Apostolus Paulus docet me mortificatam gerere vitam, dicens: *Existimate vos mortuos mundo, viuentes autem Deo in sanctificatione.* Et in alio loco dicit: *Si commortui sumus, & conuiuemus.* Idcirco mortificatio est mihi necessaria, & quòd in omni re me relinquam & vinc propter Christum: qui pro me mortuus est, & resurrexit à morte. In vita Domini nostri inuenio perfectam mortificationem mei ipsius, secundum affectionem naturæ & inclinationem sensualitatis, quæ debet utique refrenari & subiugari. Inuenio etiam in morte Christi, quãdam spiritualem & internam vitam, gratia & virtutibus plenam: cum qua resurgo ab omnibus perituris rebus & adhesionibus creaturarum extra me vel in me, cum aliqua dilectione aut auersione. Et quando ab omnibus vacuus sto, & inoccupatus maneo, tunc ad cælum pergo cum Christo: nec vlla res me tunc delectat, nec vllum solatium recreat: sed solum vnio Christi, sua gloria, & esse cum Christo.

2. O quàm felix est ista mortificatio, quæ mihi aperit ianuam æternæ vitæ? Beatus Ioannes Euangelista audiuit vocem de cælo dicentem sibi, *Beati mortui, qui in Domino moriuntur. A modo enim iam dicit spiritus, vt requiescant à laboribus suis.* Verè celeste est verbum, mori peccato, & vim facere naturæ. Nec prius
vera

Rom. 6.
2. Tim. 2.

Apo. 14.

vera

vera pax interna inuenitur, nisi homo sibiipfi sit mortuus & mūdo: atque quotidie de nouo mori se disponat. Quoniam omni die oportet me proponere, velle mori propter Christum, & de nouo incipere vitam meam emendare, & ad patiendū & moriendum disponere, & meipsum vincere. Imò omni hora & tempore oportet me niti exire à me ipso, & ad fundū me relinquere propter Christum, atque eius amore mei ipsius amorem abnegare & annihilare. Nam tantum proficio, quantum pro Christo dimitto; & tantum proficio, quantum à me exeo. Vbi me relinquo, ibi me inuenio: & vbi meipsum quæro, ibi me perdo. Vbi meipsum prætendo ad commodum, ibi me lædo.

3. Adhuc in multis habeo mihi ipsi mori; non est mihi cum vna morte faciendum. Volo autem libenter mori secundum spiritum, quamuis caro sit infirma & rebellis. Oportet me sapius agere, quod inuitè facerem; & sæpe dimittere, quod libenter agere vellem. Et in istis tota pugna mea & victoria mea consistit. Beatus, qui in omnibus se relinquere scit & frangere; quia coronam æternæ vitæ à Deo accipiet. Hominum præmium vile est & paruum, atque nimis citò perditum: sed apud Deum nihil potest amitti, nec in tempore nec in æternitate. Ego volo apud dilectum Dominum nostrum manere, transeat mecum qualitercumque potest. Quia si deliqui, ipse mihi libenter vult indulgere: & si bene egi, ipse bene remunerabit. Huius rei ipsum accipio testem.

4. O dilecte Iesu, hoc mihi facere digneris quia ego nihil sū. Bene possum de me conqueri, & valde me ipsum lamentari; quia egomet sum totum, quod me impedit & grauat, cum rectè aspicio & considero. Confiteor Deo, quòd est culpa mea. Et quanto meliùs me humilio & despicio pro omni causa impediēte, eo faciliùs ad veniam peruenio, & omne onus cum humili sufferentia oneris Christi vinco. Quid mihi prodest, quòd impedimentum meum alteri impono? Si ius habeo, bonum est mihi, quòd taceo & sustineo, quia multa querimonia non meliorat me. Et si iniustitiam habeo, tunc potius cedo tempestiuè quàm tardè. O dilecte Iesu, iuuā me portare onus meum, quia sine te nihil possum. Tu es fidelissimus amicus & auxiliator optimus, quando necessitas rei incumbit. Oportet, quòd permittam omnia transire super me, & tam iustum quàm iniustum æqualiter portem: quamuis sit mihi sapius graue, tamen meipsum resignabo, quia mox erit hic finitum tam gaudium quàm lamentum. Beatus est, qui diuina promissa expectare scit; & permittit Deum secum agere omni tempore, pro meliori beneplacito suo, sine electione & exquisitione.

5. Regrator tibi Domine, de omni grauamine & omni bono, quod mihi aduenit, quo etiam indignus sum. Laudatus sis & benedictus in eternum, pro omni consolatione quam vnquam sensi. In breuissimo tempore, à pressura mea liberatus sum, & statim satis habeo ad portandum, quia nulla res durabilis est sub sole. Taliter huc venit, & sic vltèrius procedit. Pati in hoc tempore nulli deficiet, vbicumque quis fuerit, vel quicquid habuerit. Benedictus Deus, ego bene promerui pati, & rectè ad me pertinet tribulari & contemni. Adiuua me amande Iesu, ad bonum & salubrem pertingere finem. Spero, quòd adhuc totum melius fiet, quamuis sæpe titubanter & contrariè in hoc tempore trásit. Super quo possum confidere, nisi super misericordia tua dilecte Domine, vnicum refugium meum?

6. Quid prodest omne solatium hominum, quando tu me deseris? Aut quid me impedire potest, quando tu mihi assistis? Sed tu sapè nimis remotus es & abscondus. Non possum confidere in aliquo solatio, & bono sentimento cordis mei: nam sæpe priuatus sum omnibus, antequam scio vel aestimo. In istis oportet, vt iterum discam nihi ipsi mori, & omnem internam consolationem abnegem; & in voluntate Domini nostri voluntatem meam deponam; atque exilium meum, & pressuram, & caliginem studeam sufferre; donec ipsi complacere mei pauperis creature iterum misereri, & me consolari. Oportet gratiam Dei expectare, & cum paupertate me iuuare, & pensare, quòd nec vnus assis valore dignus sum. Deus autem omnium bonorum principium est & finis. Ipse repente ditat & depauperat, infrigidat & inflamat, exultat & deprimit, illustrat & obscurat; multa mirantus agens, quæ facilliter nequeunt enarrari.

7. Eia dilecte Iesu, fac sicut tibi melius videtur, quia ad profundum non intelligo meipsum. Tibi soli notum est, quid mihi vtilius sit. Ego committo me tibi, fac mecum secundum præchariorem voluntatem tuam. Quando mihi aliquid obest, hoc citò percipio; quia inquietudo cordis non est delectabilis ad portandum. Omnis impeditio & perturbatio, ex propria exquisitione venit. Natura semper quæ sua sunt quærit, diuersis modis foris & intus, in magnis & paruis; & valde inuitè vult mori, & seipsam abdicare. Veruntamen oportet ipsam mori & deuinci, si spiritus debet quietari, & cum Christo vniri. Eia dilecte Domine, fac me participem gratiæ tuæ, & ne derelinquas me in necessitatibus meis, quia adhuc plura habeo ad superandum. Necdum ad fundum me reliqui, neque totaliter mihi ipsi sum mortuus, nec ab omnibus creatis rebus & affectionibus adhaesus solutus & euacuatus: sed natura adhuc fortiter in me vivit, &

opc-

Fomes
peccati Ie-
busus.
Iosue 15.
Iudic. 3.

798 DE MORTIFICATIONE SVIIPSIVS.
operatur partem suam; & dat mihi intelligere, quòd Iebuseus (id est fomes peccati) adhuc in terra (id est carne mea) moratur. Benefac dilecte Domine, propter gratiam tuam; quia in virtute tua mox ad nihilum cadunt omnes inimici mei. Vnico enim verbo & in ictu oculi mox omnes ante te sunt effugati.

8. Verum me oportet semper stare in timore, & nunquam mihi ipsi confidere; quia licet frequenter eripior & liberor, tamè nõ sum securus. Super nullo sapore, nec commodo, nec solatio confidere possum, sed tantummodo super misericordia tua, o dulcis & misericors Domine. Sine te sum mihi ipsi onus & impedimentum, sed tecum & in te efficior firmus & liber, & potens mei ipsius. Non possum ponere cor meum super aliquem locum, quantumcumque pulcher ille fuerit; quia totum transitorium est, quicquid huc quaritur extrinsecus; totum est instabile & insecureum, in hominibus, in rebus, in domibus, in clausuris; & ubique inuenitur defectus, contrarietas, & resistentia in vno vel in altero; & omnino super pati & premi, ab intra vel extra, venire vult res qualibet in presenti. Nihil quippe inuat, quando passio venit, quàm decorus sit locus, vel quanta bona habeantur.

9. Qui bene cum paupertate se gerere scit, & melius pati pro Deo, ac potius semper minus desiderat quàm amplius; ille maiorem pacem obtinebit & altiorem lætitiã apud Deum. Quando aliquid temporale nimium diligitur, non poterit diu interna pax possideri. Cum simplici oculo & puro corde, cuncta aspicienda sunt; & cauendum, ne cum delectatione sensualitatis res considerentur; sic enim absque nocumento & purus in conscientia homo permanebit. Omnibus rebus mundi & cunctis gaudijs cœli præponenda est voluntas Dei. Quod nobis concedat ipse Deus. Amen.

D E

H V M I L I T A T E .

De commendatione humilitatis, qua est fundamentum omnis sanctitatis.

Scars. 11. I. **D**iscite à me, quia mitis sum, & humilis corde, dicit Dominus. Sumus magister & legifer noster Iesus Christus, humilitatè discere nos hortatur, quam qui bene seruauerit, citò perfectus erit, sine qua nulla lectio ad salutem valet; quia in vacuum laborat, qui sine humilitate aliquid scire conatur. Est autem prima

ma lectio Christi humilitas cordis, quasi fundamentum omnis virtutis, & necessaria ad peruentionem æternæ salutis. Aduertat igitur hanc sacram lectionem, quicumque desiderat habere nunc gratiam, & in futuro vitam æternam. Qui verò istam humilitatem negligit, quicquid agit & cogitat, totum destruit & amittit. Doctrinam igitur Christi audiant omnes Christiani, omnes religiosi, omnes Sacerdotes, omnes prælati, omnes subditi, omnes nobiles & vulgares, omnes docti pariter & indocti, quia non elata, sed humilia docet Christus: non vana, sed vtilia: non falsa, sed vera: non terrena, sed cælestia.

2. Citò igitur doctus erit & beatus, quisquis Christum fuerit humiliter imitatus. Est enim humilitas singularis virtus Christi, contraria diabolo & odibilis mundo. Qui hanc corde & opere tenet, Deo & Angelis placet, & securior ex hoc seculo migrabit, sicut dicit Christus: *Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum celorum.* Itaque sine humilitate non est salus, nec virtus, nec actio Deo grata. Omnis labor quamuis magnus, quamuis diuturnus, sine hac efficitur nullus. Nam profunda humilitas arcem tenet virtutum, & de suis triumphat semper inimicis. Exultat de gratia Christi, quæ illi datur tanquam amico fideli: quia sponte se subdit creatori, totum bonum ei ascribendo, & sese in cunctis deprimendo. Absque humilitate vera, vacuum geritur nomen sanctitatis: nec prodest foris honestas, si intus humilitas desit. Cum humilitate, ad summum scanditur bonum; sine ea, de summo ruitur in infernum. Testes sunt, humilis publicanus & pharisæus elatus. Horre Luciferum de cælo cadentem; intueri Lazarum humiliter iacentem, & ab Angelis in sinum Abrahamæ lætanter eleuatum. Vnde humilis mater Iesu dicit in cantico suo: *Deposuit potentes de sede, & exaltauit humiles.* Exempla sunt plura in scripturis sanctis; & quotidie apparent pericula de sua virtute superbientibus.

3. Qui enim appetit hominibus placere & magnus reputari; Deo vilescit, & sicut fumus euanesceit. Omnis superbus corâ Deo immundus nescit seipsum, nec suum præuidet casum. Qui erigitur in superbiam iusto Dei iudicio cadit in reprobum sensum. Qui alteri se præfert & altû de se sapit, cadit ab alto humili stante. Latens superbia, pestis iniqua: foris blanda, intus amara: in prosperis læta, in aduersis turbulenta. Qui alium quærit confundere & se iustificare, seipsum confundit, & suam superbiam demonstrat. Superbi est sibi ipsi placere, & plus sibi quàm alteri credere: & aliorum facta citò reprehendere, & simplices deridere. Hic est procliuius ad omne malû. Peruersû nâque gerit iudicium,

qui

Matt. 11.
Humilitas
virtus in
Christo
singularis.

Matt. 5.

qui magna de se sentit, & de alijs peiora confingit.

4. Superbia nunquam melius vincitur, nisi per frequentē exercitationem in operibus despectis, & iniurijs multis, & locis extremis. Cui graue est subesse & seniori obedire, longē est à vera humilitate. Radix virtutum humilitas, preciosum ex se producit obedientiæ fructum, & maturefcit in charitate. Ad verum humilem spectat proprios defectus respicere, seipsum iudicare, & die noctūque sua commissa deslere. Humilis frater prælatum suum non iudicat, ne Deum iudicem offendat: socium non contristat, seniorem honorat, imperfectum tolerat, pro tentato orat, succurrit indigenti. Duo humiles bene concordant, duo superbi pro vili etiam re contendunt. Verus humilis potest securè laudari, quia in veritate fragilem se cognoscit, & acutos Dei oculos, in omni facto & cogitatu suo, expauescit.

5. Multum valet ad humiliādum se, occulta Dei iudicia timere, & de extremo fine semper cogitare. Vere humilis est, quem laus humana non mouet. Et qui cælestem gloriam attendit, omnem temporalem honorem faciliter contemnit. Qui autem propriam gloriam quærit, in veritate non stat, nec Deum perfecte super omnia amat. Humilis prælatus, Deo est charus & omni honore dignus. Humilis subditus, magno præmio coronabitur in cælis. Sobrius & castus, Angelorum est socius & hominū decus. Qui sæculi tumultum fugit, castior manebit. Deuotus & internus homo secretum diligit, vt Deo liberiùs vacet. Tacitus monachus frequenter orans, cum Deo ambulat & cælum penetrat. Bene operans & iniuriam patiens, fructus colliget optimos in futuro. Qui subtilia cogitat & humilia negligit, foueam parat, in quam nescius cadit. Qui ad altiora anhelat, suspendio animam necat. Prudēs homo nihil præcipitater agit. Fidelis nihil negligit, nec fraudem committit. Iustus causas rerum examinat, antequam iudicat. Sub specie boni, fere decipimur omnes.

6. Qui nimis sibi confidit, periculo se exponit. Cōsultiùs agit, qui experto & doctiori acquiescit. Consilium quærere & orationes petere, humilitatis est indicium. Sepe Deus per alium loquitur, quod homini per se non reuelat. In hoc magna humilitas & obedientia apparet, cū quis verbum Dei ab homine imperito audit, & mansuete iracundo respondet. Res plena laude, ad iniuriam tacere. Res confusione digna, superiori contradicere, nec obtemperare præceptis aut monitis virtuosis. Verus humilis obedit etiam in asperis & vilibus iussis. Plus omnibus in spiritu proficit, qui profundius se humiliat. Hostem suum vno ictu prosternit, qui proprium videre citius frangit. Quid tam rarum & mirandum, sicut magna agere, & humiliter de se sentire? Quid plus?

plus? Gratia Dei non abuti, neque potestate concessa?

7. Ad euadendum igitur pericula diabolica, à dextris & à sinistris, instantia, non est tam potens armatura sicut humilitas vera & oratio deuota, cum conscientia pura. Superbus tot habet laqueos, quot cogitationes iniquas & elatas. Humilis mens in bonis non eleuatur, sed gratias agit de omni bono, quod accipit. Qui se tempestiuè humiliat, sapienter facit, ne deteriora sibi contingant. Per humilitatem placatur Deus de omnibus offensis, ædificatur proximus in aliquo læsus, confunditur diabolus; aperitur peccatori cælum, purgatur omne delictum. Vis non timere diabolum? Humilia te ipsum. Sola enim humilitas, vniuersos diaboli laqueos euadit, potentiamque prosternit. Quotquot decepti sunt & deiecti, per mentis elationem inflati ceciderunt. Esto ergo humilis, & vilis in oculis tuis, ne Deo displiceas, & cum diabolo corruas. Nam cælum non suscipit nisi humiles, nec Deus eligit nisi humiles, nec iustos approbat nisi sint humiles.

DE BONA
PACIFICA VITA,
CVM RESIGNATIONE

PROPRIA.

 I vis Deo dignè viuere, debes teipsum illi resignare. Pone cor tuum, ad quod esse debet, tunc pacem habebis vbique. Propone grauiora portare, tunc minora faciliùs supportabis. Discite in omnibus te vincere, & pacem intus habebis. Quod debeo, hoc volo, & sic cælum habeo. Cum patientia & silentio, maior pax acquiritur. Sapiens est, qui bene patiens est. Si debeam me ad omnia vincere, tunc oportet me à mortificatione inchoare. Ante omnia, mortificatio mihi necessaria est bona. Quamuis haberem istud vel illud, tamen mihi non sufficeret. Depone de corde, placeat & displiceat, & nihil te vrgebit. Eris quietus ab intra, si te non fundis nimis ad extra. Noli sollicitari de bonis terrenis, ne perdas æterna bona in cælis, quæ Christus promisit amicis suis. Quicquid scitur vel habetur, nihil est, nisi Deus ad votum habeatur. Qui omnia parauendit, quæ sub cælo delectant, potest supra cælos tollere mentem, & aliquam de cælestibus gaudijs capere partem.

2. Heu quomodo potest hoc esse, quòd vtique volumus si-
quid esse? Nil tamen in veritate sumus, quàmuis nobis ipse aliquid

Ecc esse

esse videamur. Quid vis multū cōqueri, & hinc discurrere? Quo-
cumque vadis & venis, non omnia prospera inuenies: quia ubi-
que occurrit aliquid ad patiendum. Et si inde nescis gaudere, o-
portet te tamen sustinere, & tandem ad pacem te ponere, sicque
in patientia omnia superare. Totum nihil est, nisi desistas te ip-
sum in aliquo quærere. Quamdiu hic vixeris, contra teipsum cer-
tare habes, & aduersarium sustinere. In hoc crescit meritum tuum,
si propter Deum sustines, quod tibi est molestum.

3. Qui pati fugit, pati ipsum sequetur: quia ista vita plena est
defectibus & pressuris. Quamuis libenter esses liber à passionibus
cunctis; tamen non esset semper profectus tuus. Patienter ergo
sustine si vis Deo placere; & multum promereri. Nam totum tibi
cedet in bonum, si de manu Dei accipis omne infortunium, tan-
quam animæ lucrum. Recta via ad cælum, est pati propter Deum.
In humili sufferentia cognoscitur virtuosa vita & cælestis sapi-
entia, & sic peruenitur ad æternum paradisi gaudium. Quod no-
bis concedat pius Iesus per suæ sanctissimæ mortis meritum, &
preciosissimæ matris suæ semper virginis Mariæ suffragium. Qui
cum Patre & sancto Spiritu viuunt & regnat Deus, per omnia se-
cula seculorum. Amen.

VITA BONI MONACHI.

CAPITA HVIVS TRACTATVS.

D e renuntiatione seculi.	Cap. I.
De remedio vitiorum.	II.
De exemplis eremitarum.	III.
De patientia martyrum.	IV.
De studio doctorum.	V.
De labore & oratione confessorum.	VI.
De extirpatione vitiorum.	VII.
De exercitijs monachorum.	VIII.
De corona & premio monachorum.	IX.

Incipit vita boni monachi.

A Vdi religiose monache,
Ausculta deuote clerice,
Attende senex & paruule,
Doctrinam bonæ vitæ.
Sequere humiles mores Iesu Christi, & exempla Sanctorum.
Quæ te ducant ad regna cælorum.
Relinque curiosa argumenta verborum,
Quæ impediunt profectum deuotionis & virtutum.

CA-

De renuntiatione seculi.

Monache ad quid venisti?
Quare mundum reliquisti?
Cur cappam istam induisti?
Et pompam mundi despexisti?
Nonne vt Deo seruires, & cor tuum custodires?
Cur ergo sic vagaris, & vana meditaris?
Multum peccas euagando, tempus perdis otiano.

CAPVT II.

De remedio vitiorum.

Pprehende arma & scutum;
Euagari non est tutum;
Otiari grande vitium.
Fabulando perdis premium.
Operando vince tedium.
Orando quare remedium.

CAPVT III.

De exemplis eremitarum.

Mane ergo in cœnobio:
Vive castè sine proprio:
Fuge, race cum Arsenio.
Sede solus cum Machario:
Sæpe ora cum Antonio,
Labora cum Pachomio:
Ieiuna cum Euagrio:
Vigila cum Hilario.

CAPVT IV.

De patientia martyrum.

Svtine dolores cum Laurétio:
Despice honores cū Vincentio:
Dilige Iesum cum Ignatio:
Fer damna rerum cum Eustacio:
Confitere Christū cum Tyburrio:
Resiste draconi cum Georgio:
Coronaberis cum martyribus,
Si resistis malignis instinctibus.

CAPVT V.

De studio doctorum.

Ege, scribe cū Hieronymo,
Viro sancto & doctissimo.
Canta hymnos cum Ambrosio,
Psalmos Dauid cum psalterio.

Ecc 2

Stude,

Stude, doce cum Augustino,
De summo bono & diuino.
Cuius librorum magna copia,
Illustratur sancta ecclesia.
Disce mori mundo cum Gregorio,
Perseuerando in monasterio.
Porta Iesum cum martyrio,
Visita agrum in exilio.
Lætaberis cum doctoribus,
Si fidem seruas cum moribus.

CAPVT VI.

De labore & oratione confessorum.

IMitare sanctum Benedictum:
Serua omne verbum tibi dictum.
Bonum est laborare manibus:
Melius orare cum fletibus.
Quære Iesum cum Bernardo,
Cum Hugone & Richardo.
In canticis canticorum, & in choro Angelorum.
In studio clericorum, & in verbis seniorum:
In commentis magistrorum, & in libris deuotorum.
Premiaberis cum confessoribus:
Si abnegaueris te in omnibus.

CAPVT VII.

De extirpatione vitiorum.

CAue curiosa legere,
Quæ possunt mentem distrahere
Stude vitia tua cognoscere,
Et viriliter eis resistere:
Ambula cum simplicibus, adhære innocentibus.
Benefac tibi contrario, supplica pro aduersario.
Et eris charus Dei filio, ac dignus sanctorum consortio.

CAPVT VIII.

De exercitijs Monachorum.

Monachorum est orare, gemiscere, & plorare pro suis defectibus.
Carnem suam castigare, vigilare, ieiunare à voluptatibus.
Linguam refrenare, aures obturare à vanitatibus.
Oculos custodire, pedes premunire ab excursibus.
Manibus laborare, labijs exultare, corde iubilare, in Dei laudibus.
Caput denudare, bassem inclinare, genua curuare crucifixi pedibus.

Promptè

Promptè obedire, nunquam contra ire suis maioribus:
 Libenter seruire, citò subuenire infirmis fratribus.
 Curas mundi abijcere, cælestibus intendere totis conatibus.

CAPVT IX.

De corona & premio Monachorum.

NE vincaris à dæmonio, omnia fac cum consilio, & non facilè
 errabis.
 Nescis enim quamdiu hîc eris, certum est quòd morieris, nun-
 quam tamen desperabis.
 Esto internus, deuotus Deo totus, mundo ignotus, & eris semper
 lætus.
 Multum tibi vilis & despectus, fratri tuo pius & subiectus, matu-
 rus & factus.
 De bonis Deo da gloriam.
 Et de malis pete veniam, omnem remittens iniuriam.
 Sicque per Dei gratiam, peruenies ad patriam,
 Post huius vitæ miseriam.
 Vbi Iesus & Maria, in summa gaudent gloria, cū tota cali curia.
 Ad quam nos post multa pericula, perducatur agnus sine macula.
 Cui laus per æterna secula. Amen.

CANTICA SPIRITUALIA.

CANTICVM I.

De laudibus sanctarum virginum.

MA IESVM cum Agnete:
 Magdalenam lauda lætè,
 In hymnis & canticis.

Agatham sanctam venerare;
 Luciam passam imitare:
 Quantum dignè sufficis,
 Barbaram ora cum Balbina,
 Cæciliam ora cum Christina,
 Totis ex præcordijs.

Catharinam cum Sabina,
 Margaretam cum Martina,
 Lauda magnis gaudijs.

Iulianam cum Iustina,
 Cuneram cum Euphrosyna,
 Iubila in organis.

Dorotheam cum Eugenia.

Ecc 3

Petro

CANTICA SPIRITUALIA.

Petronillam cum Euphemia,
 Honora in tympanis.
 Sophiam cum Eulalia,
 Gertrudem cum Pelagia,
 Exalta letis vocibus.
 Priscam, Dariam, cum Helena,
 Apolloniam cum Serena,
 Magnifica honoribus.
 Scholasticam cum Susanna,
 Teclam, Claram, cum Ioanna,
 Lætifica celi præmijs.
 Ursulam cum sodalibus,
 Cordulam cum æqualibus,
 Adorna rosis & lilijs.
 Omnes sanctæ virgines cum coniugibus,
 Omnes sanctæ viduæ cum continentibus,
 Orate Deum pro nostris excessibus.
 Sit laus Deo, honor, & gloria,
 De virginum magna victoria,
 Et dulcis hymnus sanctis eius omnibus.
 Qui nos sua gratia
 Ad se ducit cum lætitia,
 Sanctorum suorū meritis:
 Post huius vitæ pericula,
 In æterna tabernacula,
 Laxis peccatorum debitis.
 Amen, Amen, dicant omnia,
 Cælestia & terrestria,
 Angeli cum hominibus,
 Et creaturis omnibus,
 Deo semper gratias.

CANTICVM II.

*De gaudijs cælestibus, & nouem choris
 Angelorum.*

O Qualis quantaque lætitia
 Resonat in cælesti patria,
 Vbi Iesus gaudet cum Maria,
 Læto vultu, dulci melodia!
 Astant Angelorum chori,
 Laudes cantant creatori:
 Regem cernunt in decore,
 Amant corde, laudant ore.

Tym-

Tympanizant, citharizant,
 Volant alis, stant in scalis,
 Pulsant nolis, fulgent stolis,
 Coram summa Trinitate.

Clamant Sanctus, Sanctus, Sanctus,
 Fugit dolor, cessat planctus,
 In superna ciuitate.

Concors vox est omnium,
 Deum collaudantium:
 Feruer amor mentium,
 Clarè speculantium.

Beatam Trinitatè, in vna deitate,
 Quam adorant Seraphim,
 Feruenti cum amore;
 Venerantur Cherubim,
 Ingenti cum honore.
 Mirantur nimis Throni,
 De tanta maicestate.

Dominationes hos sequuntur,
 Summo bono plenè perfruuntur.
 Quibus Principatus coniunguntur,
 Letabunda semper charitate.

Potestates cum virtutibus,
 Micant signis, tonant nubibus,
 Malos arcent, bonis parcent,
 Admiranda semper pietate.

Archangeli cum Angelis,
 Altè iubilant in cælis:
 Vigilant, custodiunt,
 Visitant, erudiunt,
 Pusillos cum maioribus.

Preces Deo offerunt,
 Dona eius referunt:
 Defendunt humiles,
 Confortant debiles,
 Exultant cum cantoribus.

Hos ergo honorare
 Nos decet, & amare
 Sinceris mentibus,
 Votis feruentibus,
 Lingua, doctrina, moribus.
 O quàm præclara regio,
 Et quàm decora legio.

Ex angelis & hominibus?
 O gloriosa ciuitas,
 In qua summa tranquillitas,
 Lux & pax in cunctis finibus!
 Ciues huius ciuitatis
 Veste nitent castitatis:
 Legem tenent charitatis,
 Firmum pactum vnitatis.
 Non laborant, nil ignorant:
 Non tentantur, nec vexantur,
 Semper sani, semper lati,
 Cunctis bonis sunt repleti.
 O quàm beata societas,
 Vbi regnat Deus, Trinitas,
 Abundat ibi pietas,
 Cunctos illustrat veritas.
 Laudem ergo Deo dicite,
 Omnes sancti simul psallite:
 Qui vos per suam gratiam,
 Ad tantam duxit gloriam:
 Benedictus Deus. Amen.

CANTICVM III.

*Hymnus ad Angelos & Sanctos
 in celo.*

Ciuēs cæli attendite,
 Et Angeli percipite,
 In hac valle miseræ,
 Exulanti succurrite.
 Vos in perenni gaudio,
 Et ego in exilio:
 Pensate, quod gemens dico,
 An mirum sit, quòd lugeo.
 In terris diu viuere,
 Et Christum nondum cernere,
 Graue nimis est animæ,
 Languenti eius amore.
 Hinc sponsa in meridie
 Sponsum requirit anxie,
 Quem mystica sub specie,
 Absens colit vera fide.
 Fides, Spes, & Charitas,
 Clamant Iesu, quò properas.
 Rabboni, vbi habitas?

Cur ire longè simulas.
 De mea nunc absentia,
 Noli flere, ô anima,
 Ibi figes suspiria,
 Quò te præcedo, in patria.
 Confoletur exilium,
 Gratia stillicidium,
 Fratrum quoque subsidium,
 Ac luctus tui premium.
 Ad patrem sursum transeo,
 Et emisso paraclito,
 Exultes & in filio,
 Quamdiu es in seculo.

CANTICVM IV:

*Deuotum carmen cantandum in
 laude Iesu Christi.*

W Itam Iesu Christi stude imitari:
 Castè, iustè, piè discè conuersari,
 De nato Iesu cane dulciter:
 De passo Iesu dole grauiter.
 Læta misce tristibus tuis exercitijs
 Mala terge fletibus, caue à delitijs.
 Iesum quære diligenter:
 Clama, pulsa, vehementer.
 In deuotis hymnis delectare,
 Dulce est de Iesu cogitare,
 Dulcius cum Iesu iubilare,
 Dulcissimum cælos penetrare.
 Iesu ob amorem,
 Omnem fer laborem,
 Sustine vim patiens,
 Tace vt sis sapiens.
 Mores rege, aures tege:
 Sape ora, sape lege.
 Om̄ i die, omni hora,
 Te resigna sine mora.

CANTICVM V.

De patientia seruanda.

Q Duerfa mundi tolera,
 Pro Christi nomine.
 Plus nocent saepe prospera,
 Cum leui flamine.

Cum

CANTICA SPIRITUALIA.

Cum à multis molestaris
 Nihil perdis, sed lucraris:
 Patiendo promereris:
 Multa bona consequeris.
 Nam Deum honorificas,
 Et angelos lætificas:
 Coronam tuam duplicas,
 Et proximos adificas.
 Labor quidē paruus est & breuis vita:
 Et merces grandis est, quies infinita.
 Toties martyr Dei efficeris,
 Quoties pro Deo pœnā pateris.
 Patiendo fit homo melior,
 Auro pulchrior, vitro clarior,
 A vitijs purgator,
 Virtutibus perfectior:
 Iesu Christo acceptior,
 Sanctis quoque similior,
 Hostibus suis fortior,
 Amicis amabilior.

Assuesce Iesum inuocare,
 Mariam sæpe salutare:
 Cruce sancta te signare:
 Omnes sanctos honorare:
 Contra dæmones certare,
 Vigilare & orare.

In Domino semper spera
 Age recta, profer vera.
 Coram Deo te humilia,
 Et gratiam inuenies.
 Ama pauca & simplicia,
 Et pacem bonam reperies.

CANTICVM VI.

*De dulcedine Iesu, & de plenitudine
 gratiarum & omnium virtutum,
 quas habuit.*

Sequentia.

 Dulcissime Iesu,
 Qui de cælo descendisti,
 Et vitam mundo contulisti.
 Legem de te, scribam de te,
 Quæram te, cantem de te,
 Iesu puer dulcissime,

Nam suavis es & mitis,
 Humilis, plenusque virtutibus,
 Fili Dei altissime.
 Multum dimittis multum amanti,
 Nec postea te deserenti.
 Qui te relinquit,
 Heu quid hic facit!
 Qui te inuenit,
 Eia quid habet!
 Illum profecto tenet & habet,
 Qui caelum terramque ut Deus regit:
 Ut homo miro modo praesepe
 Quasi pauper praeelegit.
 O venerabile praesepe,
 In quo mundi seruat precium:
 Nunc latet, nunc patet:
 Tunc sciatur, cum pro multis expendetur.
 Haec sunt deliciae fidelis animae,
 Saepè mente reuoluere
 Humilia tua, Iesu Christe,
 Haec sunt sanctae reliquiae, pia memoria:
 Quas deuotè recolere,
 In absentia tua vis Domine.
 Iam oportet me gaudere,
 Nam damnatus pro scelere
 Eram, & clausus tetro carcere,
 Sed Iesus venit cum claro lumine.
 Nudus eram, nec sciebam,
 Claudicabam, & languebam:
 Et ad me dignatus es descendere,
 Iesu clemens, & celestis medice.
 Bone Pater multum nos amasti,
 Quibus Iesum praeparasti,
 Ab aestibus umbraculum.
 O Iesu clarissimum speculum,
 Splendens per totum speculum,
 Tu nostrum es remedium.
 Qui ni ego dolerem,
 Iesu mi si non venisses,
 Et aegrotum visitasses.
 Nunc verò & gaudebo,
 In te Iesu Deo meo,
 Et seruus semper ero.

Laus

Laus tibi Iesu benigne,
 Et amoris tui igne
 Accende me,
 Vt semper amem te.

CANTICVM VII.

Versus de sancta Cruce.

Ita boni monachi crux est, sed dux paradisi,
 Portat portantem, saluat sua vulnera flētem,
 Firmat nutantem, tollit ad æthæra mentem,
 Vincit tentantem dæmonem, de cælo cadentem.

CANTICVM VIII.

Hymnus de passione Domini nostri Iesu Christi.

Ota vita Iesu Christi
 Crux fuit & martyrium:
 Hunc sequi suum seruulum
 Decet, per iter asperum.
 Memor ero, quamdiu sum,
 Laborum atque dolorum:
 Quos Iesus meus Dominus.
 Gessit in carne positus.

Passio tua Domine,
 Facta est amara valde.
 O quantum me dilexisti,
 Cum pro me mortem subisti.
 Semper crux, clavi, lancea,
 Fel, arundo, cum spongia:
 Sputa, corona spinea.
 Et dira tua vulnera,
 Cordi meo sint infixæ,
 Et in memoria scripta:
 Nam sunt amoris stigmata,
 Sponsi que myrrha electa.
 Serue meus me respice,
 Quot sumpsi vulnera pro te:
 Stude vicem rependere,
 Quamuis impari pondere.
 Prospera mundi despice,
 Aduersa libens suscipe:
 Mecum in cruce morere,
 Vt mihi queas viuere,
 O Iesu splendor gloriæ,
 Et spes futuræ patriæ:
 Quanto pro me es vilior,

Tanto

Tanto mihi es charior.
 Pudeat nunc sub capite
 Spinato membrum gaudere:
 Cum & amara bibere,
 Voluit conditor vita.

Sit honor, laus, deuotio,
 IESU MARIAE filio,
 Tenso crucis patibulo,
 Pro redimendo populo. Amen.

CANTICVM IX.

Hymnus de sancta Trinitate.

T Vera summa Trinitas,
 Æqualis vna deitas,
 Tibi laus, tibi gloria,
 Honor, virtus, victoria.
 Te inuocamus mentibus,
 Te collaudamus vocibus,
 Te adoramus genibus,
 Te flagitamus manibus.

Tu nostra es felicitas,
 Lux, via, vita, veritas:
 Tu creator es omnium,
 Celorum, terræ, marium.
 Te iure laudant omnia,
 Cælestia, terrestria,
 Et infernorum condita,
 Tibi non sunt abscondita.

Deo Patri sit gloria,
 Eiusque soli filio,
 Cum spiritu paraclyto,
 Et nunc, & sine termino. Amen.

CANTICVM X.

Hymnus de S. Ioanne Baptista.

Aude mater ecclesia
 De præcursoris gloria:
 Hic est Ioannes Baptista,
 Repletus Dei gratia.

Sanctus natus ex vtero,
 Exultauit in gaudio,
 Cum redemptor virgineo
 Clausus adesset thalamo.
 Annis adhuc sub teneris,
 Cunctis relictis ciuibus,

Instin:

Instinctu sancti Spiritus.

Fit eremita strenuus.

Pelle cameli tegitur,

Locusta vili pascitur,

Viam angustam s'graditur,

Per quam cælum ascenditur.

Tantis fulgens virtutibus,

Ioannes, compar angelis,

Prædicauit in populis,

Ecce Agnus Dei Christus.

Ab eius sacris manibus

Baptizatur altissimus:

Stupet Baptista humilis,

Quia sic fecit Dominus.

Traditur tandem carceri,

Ardens lucerna fidei:

Feritur amicus sponsi

Gladio regis impij.

Sed mox assistunt angeli,

Voce canentes parili,

Huic debetur martyri

Corona, iure triplici.

Nam doctor fuit inclytus,

Et martyr inuictissimus:

Sed & virgo purissimus,

Ioannes vir sanctissimus.

Deo Patri fit gloria,

Eiusque soli Filio,

Cum Spiritu paraclyto,

Et nunc, & sine termino. Amē.

CANTICVM XI.

Hymnus de S. Ioanne Euangelista.

Hriste sanctorum gloria,

Et piorum memoria,

Nostris intende precibus,

Quas piè tibi fundimus.

In honore Apostoli

Ioannis dilectissimi:

Vt eius sacris meritis,

Cæli iungamur sedibus:

Qui amari præ cæteris

Promeruit discipulis,

Ob castitatis titulum,

Munus tibi gratissimum.

Ex tuo sacro pectore,

Hausit fluente gratia :

Hinc filij ecclesie

Verbi potantur nectare.

Hic etiam limpidius

Præ cunctis & sublimius,

Vidit sacra mysteria,

Solis beatis peruia.

Flagrantius epistolæ,

Tui amoris adipe :

Quo nos Iesu reficere

Digneris omni tempore.

O Ioannes charissime,

Exemplar pudicitie,

Diuinæ nos clementie

Custos commenda Mariæ.

Vt post cursum huius vitæ,

Gustemus de vera vite :

Cuius fructus dulcissimus

Sanctis offertur omnibus.

Gloria tibi Domine,

Qui natus es de virgine,

Cum Patre & sancto Spiritu,

In sempiterna secula. Amen.

CANTICVM XII.

Hymnus de S. Agnete virgine.

Agnetis Christi virginis,

Et preciosa martyris,

Memoriam solemniter

Agamus vnanimiter.

In annis puerilibus,

Spretis mundi blanditijs,

Filio matris virginis

Castis adhæsit mentibus.

Quem dum in terris viueret,

Sponsum habere voluit:

Quam verè hunc diligeret,

Sanguine fuso prodidit.

Quo rubente, angelicis

Suscipitur in manibus :

Ac fertur in cubiculum

Virginibus pollicitum.

Ibi gaudet, in candida
 Agnum subsequendo stola:
 Atque canit in cithara,
 De hostium victoria.

Cuius prece sanctissima,
 Da veniam cum gratia,
 Christe Sanctorum gloria,
 Per infinita secula. Amen.

CANTICVM XIII.

Hymnus ad eandem S. Agnetem.

A Ve florens rosa,
 Agnes generosa,
 Virgo speciosa,
 Martyr preciosa.

Sumens mel suaue
 Ore Iesu aue,
 Casta sponsa Christi
 Mundum contempsisti.

Solve prauitates,
 Fuga vanitates,
 Preme aduersantes,
 Iuua dimicantes.

Monstra te benignam,
 Omni laude dignam,
 IESVM vt amemus.
 Semper, & laudemus.

Virgo singularis
 Rectè prædicaris,
 Agnum imitaris,
 Agna nominaris.

Vitam præsta puram,
 Viam plana duram,
 Vt intremus cælum,
 Carnis aufer velum.

Audi nos Maria.

Consolatrix pia:
 Veni cum Agnete,
 Visita nos lætè.

Salua nos Saluator,
 Mundi & creator,
 Iesu vitæ dator,
 Virginum amator.

Sit laus Deo Patri,

Christo

Christo eius nato,
 Almo paraclito,
 Vni vero Deo. Amen.

CANTICVM XIV.

Nomen S. Agnetis.

A matrix deuotorum in castitate,
 Gubernatrix viatorū, in tēpestate,
 Nutrix infirmorum, in charitate,
 Eflugatrix vitiorum in prauitate,
 Suscitatrix tepidorū de tarditate,
 Angelorum Gloria, Nobis Exem-
 plum Sanctitatis.

CANTICVM XV.

Hymnus de S. Cecilia virgine.

N, virginis Cecilia

Fulget vita clarissima,

Quam sponsus pudicitia

Elegit ab infantia.

Que Christi euangelium

Abcondebat in pectore:

Vt Iesum nitens liliū,

Casto serualet corpore.

Hinc amor & deuotio

Feruebant cum colloquio:

Hinc diebus ac noctibus,

Sacris intendit fructibus.

Nam duos fratres nobiles,

Christi effecit milites:

Quos per eius vestigium

Hortatur ad martyrium.

Hec cernens tunc Episcopus

Urbanus, vir Angelicus,

Resoluitur in lachrymis

De fructu tantæ virginis:

Domine Iesu suscipe

De manibus Cecilie,

Fructus casti conslij,

Sicut odorem balsami.

O beata Cecilia,

Deuota Christi famula,

Per tua sacra merita,

fff

Nos

Nos Deo reconcilia,
 Deo Patri sit gloria,
 Eiusque soli filio,
 Cum spiritu paraclito,
 Et nunc & sine termino. Amen.

CANTICVM XVI.

De nomine Cecilia.

Consolatrix infirmorum, compassione :
 Lectrix supernorum, contemplatione :
 Confortatrix Christianorum, prædicatione :
 Imitatrix beatorum, sacra passione :
 Liberatrix perditorum, deuota oratione :
 Inuentrix liliorum, casta conuersatione :
 Affociatrix Angelorum, caelesti reuelatione.

Collecta.

Præsta quesumus omnipotens Deus, vt qui beatæ Ceciliae virginis & martyris tuæ merita præclara recolimus, in vnigeniti filij tui amore semper crescamus : cuius vitam & mores in suo pectore hæc gloriosa virgo portauit. Qui tecum viuit, &c.

CANTICVM XVII.

De nomine S. Clara, quæ fuit virgo & sanctimonialis primæ ordinis fratrum minorum.

Congregatrix Virginum,
 Leuatix debiliū,
 Accipiatix humiliū,
 Refocillatrix pauperū,
 Amatrix Christi vulnerū.

Aliud.

Castitatis Lilium Amabat Redemptoris Amorem.

Aliud.

Clara nomine,
 Luxit opere :
 Ardebat charitate,
 Rutilabat sanctitate,
 Accendebat virgines castitate.

CANTICVM XVIII.

Hymnus de Iesu & Maria, & sanctis patronis Ecclesiæ.

 IESU mi dulcissime,
 Spes & solamen animæ :
 Da mihi te diligere,

Et extra te nil querere.

Maria sis propitia,

Maria dele vitia:

Succurre nobis miseris,

Defende nos ab inferis.

Agnes virgo mitissima,

Et Christo dulcissima;

Pro tuis ora seruilis,

Vt floreat virtutibus.

O Maria Magdalena,

Audi vota laude plena,

Apud Christum locum istum,

Tuis commenda precibus.

O beata Cecilia,

Deuota Christi famula;

Per tua sacra merita,

Deo nos reconcilia.

Sancte pater Augustine,

Lux doctorum, scribe vitæ:

Pro nobis ora iugiter,

Vt viuamus concorditer.

O beate Hieronyme,

Doctor orbis magnifice;

Ad te clamantes respice,

Et ad superna erige.

Ambrosi doctor nobilis,

Vita, fama laudabilis;

Sacris Christi sermonibus

Nos instrue vberius.

O Gregori dulcissime,

Dulci fulgens eloquio;

Perduc nos recto tramite,

Perenni frui gaudio.

Bernarde doctor inclyte,

Amator Iesu feruide;

Deuotos tuos refice,

Panis vitæ dulcedine.

Antoni Christi famule,

Monachorum sanctissime;

A seuis nos dæmonibus,

Custodi horis omnibus.

Francisce deuotissime,

Pauper & humillime;

fff

fff

Fac nos mundum contemnere,
Et crucem Christi tollere.

O beate Dominice,
Prædicator egregie;
Alumnos tuos instrue,
Disciplinatè vivere,
O Rabode, Lebuine;
Pulchræ rosæ, gemmæ binæ,
Orantibus subucnite,
Portas cæli aperite.

O benigæ, Werenfride,
Hostes nostros prosternite,
Mala procul repellite,
Æterna bona poscite. Amen.

CANTICVM XIX.

*Hymnus in transfiguratione
Domini.*

DESU saluator seculi,
Redemptis ope subueni,
Qui in corpore fragili,
Voluisti transformari.

Lex & prophete primitus
Prædixerunt diuinitus,
Te in carne aduenturum,
Et pro nobis moriturum.

Beatus venter virginis,
Quæ te fouit in gremio,
Alens sacris vberibus
Iacentem in præsepio.

Baptista præco nobilis
Prædicauit in populis,
Ecce agnus Dei Christus,
Olim promissus patribus.

Quo agnito discipuli,
Petrus, Iacobus, Ioannes,
Relictis rebus seculi,
Iesum sequuntur alacres.

Post hæc in montis vertice,
Orante Iesu intimè,
Transfiguratur cælitus,
Vultus eius pulcherrimus.

Laus, honor, virtus, gloria, &c.

CANTICVM XX.

Hymnus de eodem festo.

Hriste Redemptor omnium
Vera salus credentium,
Audi preces humilium,
Laudes tibi canentium.
Vergente mundi vesperę
Processisti de virgine,
Vt radius de sidere,
Verum lumen de lumine,
E sursum pater tonuit,
Eius te fore filium;
Hoc & Ioannes docuit,
Perhibens testimonium.
Infunde nunc pijsime,
Donum cęlestis gratię;
Vt charitate seruidi
Simus, & intus lucidi.
Largire tuis seruis,
Hunc diem venerantibus;
Vt tua transformatio,
Glorię sit adeptio.
Gloria tibi Trinitas,
Æqualis vna deitas,
Quam laudat cęli curia,
Per infinita secula, Amen.

Fff 3